

MOTERU BALSAS

(THE WOMEN'S VOICE)

SKAITYKIT IR PLATINKIT L.M.P.S.
IŠLEISTAS KNYGAS!

Moteris Turėtų Užsiimti Savais Reikalais

Parašė Edward J. Ward. Iš anglų kalbos
vertė Amerikos Lietuvaite

Knygelė nurodo moterų pareigą dalyvauti
politikoje. Ji tinka per prakalbas arba
šiaip parengimuose duoti prie įžangos.

Kaina 3 centai.

Moteris ir Jos Ekonominis Padėjimas

Parašė Klara Zetkin. Puslapių turi 61.

Kaina su prisiuntimu 20c.

KUDIKIŲ PRIEŽIURA

Parašė Mrs. Max West. Iš anglų kalbos
vertė Ona Vidikienė.

Kaina popierin. viršeliais 40c; apdaryta 60c.

Šeimyna Seniau, Dabar it Ateityj

PARAŠĖ V. KAPSUKAS.

ISTORIŠKAS APRAŠYMAS
ŠEIMYNOS IŠSIVYSTYMO.

Kaina 15c.

Adresuokite:

"MOTERŲ BALSAS"

535 N. Marshall St., Philadelphia, Pa.

LIETUVIŲ LITERATŪROS
CENTRALINIS ARCHYVAS
Brooklyn, N. Y.

MOTERŲ BALSAS

Pirmas Lietuvių Darbininkų
MĖNESINIS ŽURNALAS.

Lietuvių Moterų Progresyvio
SUSIVIENIJIMO ORGANAS

The Women's Voice—Lithuanian Monthly Journal. Published by the Lithuanian Women's Progressive Alliance of America. Editor Miss. J. Benes. Manager Miss. K. A. Baltrunas. Subscription: \$1.00 a year; six months 55c; single copy 10c. Address: Moterų Balsas, 535 N. Marshall St., Philadelphia, Pa.

Entered as second-class matter October 5, 1916 at the Post Office at Phila., Pa. under the Act of March 3, 1879

Metai 2.

Balandis-April, 1918.

No. 4

G E G U Ž I N Ė

Dvidešimts devyni metai atgal 1889- gamtos apdovanotam laike. Gegužės mėtais, Paryžiuje organizuotų darbininkų at- nuo yra gražiausias, ramiausias ir maloniausias laikas. Oras jame yra tyresnis, gaivinantis ir pilnas atgimstančios gamtos kvapų. Gegužės mėnesio dienos esti šviesesnės ir ilgesnės. Gegužis—tai pats vidurys pavasario, kuriame atgija visoki augmenij, išskleidžia lapus medžiai ir žolynai, pražydi įvairiausiomis spalvomis gėlių žiedai, kiekvienas skleidamas savo malonų aromatišką kvapą. Tame mėnesyje pabunda iš žiaurios žimos miego visi gyvybės diegai.

Ta šventė—tai vienišė viso pasaulio darbininkų šventė—šventė, kurioje visų kraštų darbininkai galingu balsu reikalauja iš skriaudėjų savo teisių pasiliuosuoti nuo sunkaus jungo, po kuriuo jie yra prispausti. Ta šventė sužadina da snaudžiančius darbininkus ir parodo jiems kokią rolę jie lošia visuomenės gyvenime.

Proletariato šventė pripuola puikiai

Gyvnēļiai, paukšteliai ir smulkiausieji vabalēļiai smagiai sujunda ir kiekvienas savo linksma gaida ir čulbēsiu eina prie darbo, jieško sau apsigyvenimui tinkamos ir ramios vietas; suka lizdelius, veda vaikus; jieško sau ir savo vaikučiams maisto. Darbuojasi jie visi nuo saulēs užtekėjimo iki nusileidimo, bet tie gyvnēļiai dirba, ne po prievarta, bet su linksmu noru naudojasi gamtos dovanomis. Juk gamta kiekvienam gyvnui davē teisę rupintis savo gyvybēs palaikymui ir savo buvio reikalais: maistu, aprēdalu ir pastoge, kuriuos zemē visiems užtektinai suteikia. Kas dirba, tas turi teisę naudotis savo darbo vaisiais.

Gi žmonijos gyvenime ta teisē sunaikinta. Ne visi žmonēs turi teisę pasiimti iš zemēs medžiagą, ir iš jos pagamintus savo triusu daiktus pasilaikyti sau. Mat, pas žmones yra išgalēję tinginiai ir paveldėjai—kapitalistai-valdonai, kurie nieko nedirbdami, paglemžia dirbančiųjų darbininkų triuso vaisius. Darbininkai pagamina maistą, pasiuva drabužius, pastato namus, nutiesia geležinkelius, kad galima būtų lengviau prekes pergabenti ir padaro viską, kas tik gyvenime reikalinga. Bet, visa tai, ką darbininkai rupestingai pagamina, pasilieka savastim kapitalistų-valdonų, kurie gali mainyti arba sunaikinti tuos, sunkiu darbininkų triusu pagamintus daiktus.

Kadangi tie kapitalistai-valdonai ištisis metus turi vieną linksmą, ilgą, pilną gėrybių, šventę, tai ir susipratę darbininkai, matydami tokią baisią neteisybę, paskyrė 1-mą d. Gegužēs savo švente ir kas metai ją švenčia vis didesnēs ir didesnēs darbininkų minios. Tame šventēs laike darbininkai turi savo jausmais ir mintimis peržvelgti visas skriaudas ir neteisybes.

Tuo laiku mes—darbininkai ir darbininkēs—turime pakelti klausimą: delko mes neturime tokių teisių ir laisvēs naudotis gamtos turtais ir savo triuso vaisiais, kaip kiti gyvnai? Ką mums reikia daryt, idant numest tą jungą, uždėtą ant mūsų, ir page-

rinti savo ir savo kudikių ateitį?

Mes esame skriaudžiami ačiu mūsų pačių nesusipratimui. Pirmiausiai mums reikia didelēs vienybēs—vienybēs viso pasaulio darbo žmonių.

Vienybėj mes galime nuveikti didžiausius darbus ir pataisyti gyvenimo skaudžias žaizdas, kurias mums padaro kapitalistai-valdonai. Mes, darbininkai, esame vainiku visos žmonijos. Jeigu mes tik savo labai dirbtume, mums užtektų trumpesnių darbo valandų, butume kuniškai sveikesni ir protiškai gabesni. Musų kudikiai galētų lankyti ilgiau mokyklas ir savo kudikystēs metu naudotis visomis gamtos grožybėmis ir tyru oru. Jie galētų išaugti protiškai sveiki ir kuniškai tvirti ateities piliečiai ir pasaulio valdytojai. Musų motinos nebutų suvargintos sunkių darbų, bet jos liktų tvirtos vaikų motinos. Jos nebutų tik gyvos mašinos, kaip dabar, suteikti gyvybę naujai ēsybei, bet butų gyvybēs vainiko žiedai. Ponai tuomet neskriaustų mūsų, valdonai nepliektų mus ir negazdintų dieviškomis ir velniškomis bausmėmis, nes ir jie turētų eiti prie darbo, kaip ir kiti, todėl, kad galintiems dirbti niekas savo triuso vaisius neneštų ir nekrautų po jų kojų bei į jų kišenes. Delto mes turime kelti iš miego da snaudžiančią liaudį ir nurodyti jai kame yra teisybē ir liuosybē. Kuomet darbininkai susipras, tada numes nuo savo akių tamsų uždangalą, nutrauks retēzius, kuriais teisybē surakinta, atidarys geležines kalėjimų duris, tuomet pamatys visai naują pasaulį su gražesniu ir linkmesniu gyvenimu.

Musų priešams teisybē karti ir nemaloni. Jie keikia mus, persekioja ir keršija grusdami į kalėjimus, idant teisybēs susipratimas neišsiplētotų. Bet visa tai veltui. Susipratimas auga diena iš dienos, darbininkų eilēs didėja, jų spēkos tvirtėja ir ateis ta diena, kuomet susipratę pasaulio darbininkai pasakys visiems savo priešams: "Žukite! Jūs jau savo dienas atgyvenote!" Tuomet nors jie da ir bandys rodyti savo aš-

trumą, bet tai bus nevaisingas jų kerštas ir jie neįstengs atsilaikyti prieš darbininkus.

“Tai jau bus paskutinė mūsų kova prieš skriaudas, Internacionalas, mums laisvę tikrą ras”.

Turės tuomet jie nusilenkti prieš darbininkus, atiduot visus darbo įrankius, dirbtuves, gamtos turtų šaltinius ir visą žemę motiną, o tada galėsime pasigaminti malonų gyvenimą, nes busime liuosai ir savo darbo triusų gyvensime.

Geguzinės obalsis,—tai vienybės šauksmas. Juk daug milijonų darbo vergų trokšta išsiliuosavimo, daug kudukėlių geidžia žaisti maloniam pavasario ore. Jie laukia išsiliuosavimo dienos. Pažvelgkime į didmiesčius, kur bėgioja nuplyšę, nuskarę darbo vergų kudukiai. Jų nubalę veideliai, įdubusios akelės su didžiausiu išsiilgimu žiuri į pavasario žalumyną. Jie geidžia ir laukia paliuosavimo, kad galėtų lyg paukšteliai skrajoti ir linksmai žaisti—mokintis gyvenimo. Kiek kudikiškos linksmybės būtų, kad galėtų jų suvargusios kojos bėgioti po minkštą, žalią gamtos divoną—žolę! O kiek tų pačių kudukėlių pasiliuosavimo šauksmų išsiveržia iš juodų dumų dirbtuvių kaminų, kur be tyro oro iš mažų dienų jie vįsta! Kiek jaunų mergaičių negali išpildyti gamtos šauksmo—likti moteria ir motina!

Dirbtuvės praryja jas pirm laiko. O kurios ir apsideva, tai esti silpnos ir jų gyvenimas nelaimingas. Motinystė buna našta, o ne malonaus gyvenimo spindulys, kaip tai turėtų būti. Tas viskas šaukia mus į kovą už pasiliuosavimą.

Darbininkai amžinai gyvena šaltoj, žiaurioj žiemoj, kuomet kiti jų triusų naudojamiesi, malonioj vasaroj. Ypač žiauri žiema buvo šiais metais pasaulio darbininkams, kuomet juos da smarkiau slėgė žiauri geležinė ranka.

Broliai ir sesutės! Kol da Geguzės saulutė linksmai šviečia ir kol su šiuo pavasario gyvybės judėjimu įgauname ir mes daugiau energijos,—stokime greičiau į darbininkų eiles, rašykimės į darbininkų organizacijos: LSS. ir L. M. P. S. A., ir kovokime sykiu su kitais darbininkais už savo teises.

Šiais 1918 metais—metais žiauriais darbininkams ir metais 100 sukaktuvių mūsų pirmojo išsiliuosavimo skelbėjo ir socializmo tvėrėjo Karoliaus Markso,—pastatykime jam didelį paminklą, ne iš akmens, bet iš darbininkų galingos vienybės. Ištieskime savo brolišką, darbininkišką ranką per jures ir kalnus, apjuoskime pasaulį, o laiminga ir šviesi ateitis bus mūsų ir mūsų kudikiams. Organizuokimės ir siekime—o tikslą atsieksime. A. Aldeniūtė.

PARYŽIAUS KOMUNOS ISTORIJA

Parašė LISSAGARAY.

(Tąsa.)

Lapkričio 2 d. 1868 metuose ant Montmartze kapinių pastatyta Bodinui paminklas, kuris tapo užmuštas laike užgrėbimo sosto, gruodžio 2 d. 1851 m. Kalbėtojais aštriai smerkė valdžią už gruodžio 2 d. papildytas nuodėmes; pasigirdo šauksmai: “Tegyvuoja respublika”.

Valdžia patraukė tuos kalbėtojus teisman. Kaltinamąjį—Delescluze gynė jaunas advokatas Gambetta, kuris savo įspu-

dinga kalba išaiškino gruodžio 2 d. reikšmę, pasmerkdamas to atsitikimo kaltininkus.

Gambetto kalba sujudino visą Prancuziją. Teismas pastumėjo prie nuvertimo antros monarchijos. Atsiranda visa eilė naujų, drąsia kalba kalbančių laikraščių, kurie užsipuola ant valdžios savo nepermaldujama kritika. Dedasi tai Paryžiuj, Logdune, Tuluze, Marsseilyj, Nantes ir tt.

Populiario laikraštiniuko ir atstovo Rocheforto nuteisimas šešioms mėnesiams kalėjiman, iššaukė dideles riaušes Paryžiaus darbininkų tarpe. Jau buvo statomos barikados; rodos, kad kraujo praliejimas bus neišvengiamas. Bet staiga pasirodė atsisaukimas su parašais įžymiausių darbininkų vadovų, kurie kvietė darbininkus nusiraminti ir ne iššaukti perankstyvo sukilimo, kuris gali užsibaigt dideliu nenusisekimu.

Nežiurint liaudies nusiramavimo, policija iki vasario 14 d. areštavo 450 asmenų. Internacionalo narius kimšo į kalėjimus; daugelis veikėjų turėjo bėgti į užrubežį.

Tuo laiku kilo prancuzų-vokiečių karė. Abi šalys geidė karės, kiekviena buvo persitikrinus laimėsianti.

Napoleonas geidė pergalės, kad sustiprinus šiek-tiek nusilpnėjusią savo galybę. Buržuazija geidė pergalės, kad prašalint augančias ekonominių ir politinių spėkų varžytines.

Prusai labai gerai žinojo apie vidurinį Prancuzijos silpnumą, kurią išnaudojo visagalinti biurokratija. Už paskelbimą karės Prancuzijos įstatymdavystėj balsavo 159 atstovai, prieš 84. Darbininkai buvo priešingi kare; jie išleido atsisaukimą į vokiečius darbininkus, protestuojantį prieš karę, o reikalaujantį ramybės, laisvės ir darbo. Vokietijos darbininkai atsakė toj pačioj dvasioj.

SKYRIUS II.

Tautos apsigynimo valdžia.

Kada valdžia skelbė, kad Prancuzija visai prisirengusi prie karės, o Prusai neprisirengę,—armijoje viešpatavo baisi betvarkė. Nebuvo nė maisto, nė drapanų, nė planų. Nebuvo kuo aprengti ir apginkluoti rezervistus. Vienas generolas telegrafavo ministeriui: "Nežinau kur mano pulkai".

Vokiečiai pastatė 450,000 kareivių prieš 240,000 prancuzų ir davė jiems smugį po smugiui. Tuo tarpu valdžia skelbė melagingas žinias apie prancuzų kariuomenės

pergales. Kariuomenę vadovavo nerangūs generolai.

Bozaine, visiškai sumuštas, su visa armija liko uždarytas Metzė. MacMahon, eidamas jam pagalbon liko apsuptas vokiečių palei Sedano ir rugsėjo 2 d. buvo priverstas pasiduoti. Napoleonas III spalio 21 d. papuolė į nelaisvę; Bozaine pasidavė Metzė.

Tuo tarpu Paryžiaus gyventojų neramumas pasiekė augščiausio laipsnio. Pasidavimas palei Sedano išsėmė paskutinę žmonių kantrybę. Rugsėjo 2 d. ginkluota minia įsiveržė į įstatymdavystės namus. Opozicijos atstovai darė didžiausius pasistengimus, kad suraminus minią, bet vel-tui. Antgalo, Gambetta buvo priverstas apskelbt prašalinimą nuo sosto Napoleono III.

Liaudis reikalavo apskelbimo respublikos. Privertė atstovus nueiti sykiu su ja į rotužę, kurią jau buvo užėmę sukilėlei. Ant rotužės, šale trispalvės, plevėsavo raudona darbininkų vėliava. Apskelbta liko respublika, o tuolaikinė valdžia pavesta 10 atstovų, tarpe kurių buvo Gambetta, Faure, Simon, Ferry. Darbininkams reikalaujant, tuolaikinės valdžios nariais liko paskirti taip-pat Delescluze, Blondui ir Rollin. Pagalios į valdžios sąstatą liko pašauktas tuokart da kalėjime tebesąs Rochefort'as, ministrų pirmininku pavadintas; tautos apgy-nimo viršininku liko išrinktas generolas Trochu.

Sekančią dieną prasidėjo organizavimas apgy-nimo, ir įsteigimas respublikos. Visuose 20 Paryžiaus apskrčiuose įsteigta taip vadinami priežiūros komitetai, kurių pryšakyj stovėjo centralis komitetas, susidedantis iš apskričių atstovų (po 4 iš kiekvieno). 20 apskričių komitetas (centralis) išleido atsisaukimą, reikalaujantį išrinkimo apskričių tarybų, atidavimo toms taryboms policijos ir rinkimų galės, taip-pat atsakomybės visų teismo įstaigų, visiškos spaudos, susirinkimų ir organizavimo laisvės, paėmimo miesto nuosavybėn visų gyvenimui reikalingų dalykų, apginklavimo visų pilie-

čių ir išsiuntimo komisijų, tikslu pašaukimo kareivių prie ginklo.

Rugsėjo 19 d. vokiečių armija apsupo Paryžių ir perkirto visus susinesimus, bet tautos apgynimo valdžia nieko neveikė sostapilės apgynimui. Paryžius turėjo 300,000 tautiškos gvardijos, bet niekas nesirūpino išlavinti juos kareivių amato. Paryžiaus garnizonas skaitė 240,000 kareivių, kurie sykiu su tautiška gvardija sudarė milžinišką armiją, galinčią vokiečius atremti, bet generolas Trochu ir visa valdžia netikėjo į pergalę.

Paryžiaus gyventojai buvo nepatenkinti valdžios neveiklumu.

Spalio 31 d. pasklido gandas apie sutartį laikinai padėti ginklus. Tukstantai žmonių ir gvardijos įsiveržė į rotužę—valdžios butą—ir prašalino tuolaikinės valdžios narius, išrinko valdžią iš vienu darbininkų judėjimo vadovų.

Paryžiaus miesčionys (buržuazija), bijodami darbininkų valdžios, palaikė senąją valdžią ir priešinosi naujai, darbininkų valdžiai. Ačiu tai vidurinei kovai, dalinančiai ir tautišką gvardiją į dvi dalis, pilies apgynimas nuo vokiečių buvo vedamas be energijos ir atsivadavimo.

Darbininkai nuolat reikalavo išrinkimo

naujos valdžios, tikėdami, kad komuna (miesto valdžia) sustiprins apgynimo spēkas prieš apsupančius vokiečius. Apgynimui tinkamų piliečių buvo 400,000. Medžiagos, kanuolių ir amunicijos padarymui buvo užtektinai.

Liaudis nepasitikėdama esamais vadais, nurodinėjo pavyzdžius iš didžiosios revoliucijos, kada jaunučiai generolai, pašaukti iš kariuomenės eilių, pergalėdavo prazilusių vadų vedamus pulkus. Buvo reikalaujama valdžia su plačiais įgaliojimais, galinti išplėsti karės vedimą iš rankų senų, nerančių generolų.

Po spalio 21 d., valdžia stengėsi labiausia prisirengti prie sukilimo, mažai paisydama išlaukinio priešo. Rėmė ją buržuazija, iškalno apreiškusi, kad neprileisianti darbininkų apginklavimo ir davimo jiems galės viešpataut ant kitų luomų.

Lapkričio 28 d., generolas Ducrot padarė ant vokiečių užpuolimą, apreikšdamas iškilmingai, kad pergalėsiąs arba žusiąs. Sugrižo, vienok, sumuštas, bet gyvas.

Kiti užpuolimai taip-pat nesisekė. Apgulimas tęsėsi 4 mėnesius. Seniai jau neteko maisto. Valgoma buvo šunų, kačių ir žiurkių mėsa, kuri buvo perkama aukso svarumu. (T. b.) Vertė J. Benesevičiūtė.

Marselietę gieda.

LAVINIMASIS

K. S. LIETUVAITĖ.

Lavinimasis, susipratimas, organizacija. Šitie žodžiai yra gana tankiai vartojami, ir žmonės su jais jau taip apsipratę, kad mažai ir atydzios atkreipia. Kai-kurios L. M. P. S. kuopos, arba ir LSS. kp. gana tankiai nusiskundžia, kad nariai nesilanko į susirinkimus, į lavinimosi vakarėlius ir tt. Net girdėt ir kai-kuriuos redaktorių skundžiantis, kad "raštininkai" užverčia redakcijas raštais, pamokslais, kritikom ir tt. Mat, yra žmonių, kurie mano, kad jie skaito vieną-kitą laikraštį, tai jau yra išsilavinę; o kad jie priklauso prie organizacijos, tai jau skaito save gana susipratusiai. Vienok, tikrenybėje, yra kas kita.

Kartą man teko buti viešose diskusijose, kur buvo diskutuojama, gana paprastas ir visiems žinomas klausimas, butent: "Ar Lietuva turi buti savystovė, ar susijungusi su kita, bile kuria didesne valstybe". Diskusijose dalyvavo apie šimtas socialistų ir apie pusantrą šimto tautininkų ir klerikalų. Nėsant socialistų tarpe nė vieno inteligento, diskutuoti prisiėjo paprastiems darbininkams. Čia pasirodė, kaip mūsų žmonės yra mažai išsilavinę kaip iškalbume taip ir dalykų supratime. Mat, paprastam darbininkui yra lengva tapti "viską-žinančiu" ir anot "Laisvės", nė to nesuprantančių, kad jis nieko nežino.

Bemokslis žmogelis šiaip-taip pasiskaitęs laikraštį, sužino akyvesnes naujienas, pavyzdžiui: kas užsimušė, kas nusižudė; arba perskaitęs agitatyvį straipsnelį sužinodasiproti, kuri partija gina kapitalistų, o kuri darbininkų reikalus. Šitos akyvos naujienos labai atsimuša į jo neišsilavinusį protą, į jo neišdirbtą psichologiją ir suteikia jam "daug-žinančio" jausmo. Nuo plačiosios pasauliažvalgos jo akis uždarytos. Jo protas aptvertas tik siauro žinojimo rėmais, ir tukstančiai gyvenimo klausimų, nuo ku-

rių ir jo paties likimas priklauso, yra jam tolimi, nežinomi. Taip siaurai išlavintas žmogus, patirdamas jam žingeidžias naujienas vien iš laikraščių,—apgaudinėja save, manydamas, kad jis daug žino.

Pats žodis "išsilavinimas", daug daugiau reiškia, negu kartais mes apie jį manome. Tapti išsilavinusiu pilnoje to žodžio prasmėje, yra netaip jau lengva. O tai svarbu begalo, nes nuo žmonių išsilavinimo, nuo jų proto gabumo ir veiklumo, priklauso daug jų gyvenimo gerovė. Kad buti prasilavinusiu bent tiek, kad jausti, kaip bemokslis žmogus yra nieko nežinančiu, kaip nesupranti ir nematai net tų artimiausių dalykų, kurie po-pat tavo akių dedasi,—reikia įeiti į klausimų jures, kuriomis visas gyvenimas banguote banguoja, o pamačius begalinę daugybę tų klausimų, mes galėsime suprasti, kad apie tuos klausimus arba dalykus mes mažai žinome. Tada mums pasirodys, kad mes su savo išsilavinimu da taip žemai stovime, kad iš tų visų klausimų, nė vieną aiškiai nesuprantame, ir nemokame tinkamai išrišti.

Darbininkui žmogui ilgoką laiką trunka, kol jis išsilavina tiek, kad gali suprasti tą, jog gyvenime yra daug jam nesuprantamų dalykų. Ir tik tada žmogus skaitosi jau šiek-tiek prasilavinusiu, kada jis jau pradeda pats save suprasti ir jausti, kad jis "nieko" nežino. Tada jis mato gyvenime daugybę jam nesuprantamų dalykų, kas pas jį iššaukia neramumą, pačiu savim nepasitenkinimą ir stengimąsi tuos dalykus į savo galvą suimti, išsiaiškinti ir duoti į juos sau atsakymą pilnoje šviesoje.

Tai reiškia, jog žmogus jau pakilęs iki tokiam išsilavinimo laipsniui, kad jis jau pradeda savo protu vaduotis.

Dalykai ir klausimai darosi vis aiškėniais ir lengviau jam pasiduodančiais. O kadangi tų dalykų gyvenime yra daugybė,

todel patyrę žmonės sako: "juo daugiau mokiniš, tuo jautiesi mažiau žinančiu".

O kad atsiekti tokio išsilavinimo laipsnio, kad jausti-suprasti, jog gyvenime yra daugybė mums nesuprantamų dalykų, kad įgyti savystovį protavimą ir galę tuos dalykus mums išsiaiškinti ir tikrai suprasti, tai reikia butinai apsistoti ant žodžio "lavinimasis" ir pagalvot, kaip lavintis.

Kaip skaityt knygas ar laikraščius, kad juose esančias žinias, pranešimus ir visokius nurodymus suprasti ir sau aiškioje šviesoje persistatyti; suprasti tai, ar kitas dalykas yra naudingas ar blėdingas, teisingas ar melagingas ir tt. Skaitymas knygų ar laikraščių tikslu ne vien tik sužinot kas užsimušė, bet ir prasilavint, yra taip-pat ne lengvas darbas. Reikia skaityt daugiau protu, ne kaip lupomis, reikia suprast kiekvieno sakinio prasmę sykiu daryt iš jo savo išvedimą, arba trumpiau sakant, reikia studijuot.

Taip lavindamiesi mes priverstinai pajungsim savo protą į darbą ir lavinsime laipsniškai. Aiškiai išgvildenę ir supratę vieną dalyką, pamatysime, kad priešais mūsų akis randasi da daugiau tokių dalykų. Mes nenorėdami buti nežinystėje ir pasidėkavojant mūsų pasiryžimui lavintis, pasistengsim ir juos suprasti. Tada nors mes patįs jausimės "mažiukai", "neviską žiną", bet kiti mus pavadins jau prasilavinusiais žmonėmis, nes mūsų pasielgimas ir darbai tą liudys.

Stoka lavinimosi ir apšvietos pas mus visus taip apsireiškia, kad net sunku darosi žiurint į viešąjį gyvenimą. Susirinkimuose, parengimuose, prisieina koks-nors klausimėlis rišti, ką-nors svarstyti-diskusuoti, tai mūsų svečiai sėdi, kits į kitą raginimo žvilgsnius meta ir visi tyli, rodos kad jie žodžio laisvės neturi.

Brangi ir brangus skaitytojau! Žinoma, kad jie neturi. Neturi delto, kad jie nesupranta kalbamo dalyko. Jie yra negana išlavinę savo žinojimą ir iškalbumą,

ir tas yra tuo raktu, kuris jų burnas laiko užrakinęs. Yra daugelis darbininkų žmonių, kuriems vargais negalais pavyko tiek prasilavinti, kad jie jau supranta, kuri partija arba organizacija gina darbininkų reikalus, tai jie tokiai organizacijai ir simpatizuoja. Tokie žmonės, daleiskime, diskusuojant bile kokį klausimą, tik laukia minutes, kada prisieis balsuot, tai jie jau žinoma, pakels ranką už tą klausimo pusę, kuri naudinga darbininkams. Vienok, kartais delei žmonių neišsilavinimo iškalbume, nėra kam ganėtinai išsiaiškint darbininkų reikalų pusę ir pertai pasirodo, kad tylusis darbininkų reikalo simpatizatorius pralaimėjo, nors balsavo "už". Pralaimėjo todėl, kad priešingos pusės kalbėtojai labiau "išsiaiškino" žmonėms, įgyrė savo ginamą dalyką.

Jeigu mums, darbininkams, ar darbininkėms jau pavyko tiek prasilavint, kad mes suprantame vertę darbininkiškos organizacijos, ir joje jau esame, tai tas reiškia, kad gamta mums nenuskriaudė proto veiklumo, ir mums yra daleistina prasilavint ir tiek, kad turėt gerą iškalbumą. Turint gi dalykų supratimą ir iškalbumą, mes galėsime prideramai atlikt savo pareigas ir užduotis. Mes galėsime pilnai atsitarnauti darbininkų klesai, skleisdami socializmo idėjas raštais, raštų platinimu ir gyvu žodžiu, gindami savo reikalus ir stiprindami darbininkų judėjimą. Tada mes busim išsilavinę, susipratę ir organizacijai naudingi nariai. Nepamirškime žodžio—lavinimasis.

Tulos mūsų draugės mano, kad jos progresuoja, kada kitas savo drauges apkalbinėja. Bet ne tokį progresą mes turim sau pasibriežę; tikslas yra ne liežuvauti, apkalbinėti viena kitą, bet lavintis, skaityti ir gyventi draugiškai. Tik tuomet mes zengsim tikruoju progreso keliu.

Montellos Progresistė.

MEILĒ

Kaip prakilni ir branginama yra meilē! Niekas pasaulyj nēra taip puošama gražiais garbēs vainikais, kaip meilē. Kiek tai poetai pašvenčia laiko ir energijos beaugštindami meilę ir pindami kiekvieną gražų gamtos apsireiškimą į meilės vainiką.

Kiekvienas noriai atsiduoda meilei, lyg kudikis motinai į glėbį, tikėdamas ilsėtis ramybėj saldžių svajonių.

Meilē—tai vyliojantis pavasario žiedas; meilē—tai aukuras, kur kiekvienas aukauja savo širdį; nerasim žmogaus, kuris ką-nors nemylėtų. Nors pas žmones yra įvairios meilės, kaip tai: tėvai myli savo kudikius, vyrai myli savo moteris, moters myli savo vyrus, vaikinai myli merginas, merginos—vaikinus; kiti myli gimtinę šalį—tai tėvynės mylėtojai. Dar rasim žmonių, kurie slepia savo meilę ir negreit išpētum, ką jie myli, o vienok kiekvienas ką-nors myli.

Žodžiu, visa žmonija supinta į gražų meilės vainiką. Bet ar visų meilē yra tokia prakilni, nekalta ir tyra? Ar visų meilē ver-ta tų perlų, kuriais poetai puošia jos kru-tinę?

Ne, aš matau labai daug purvo ir veidmainystės po priedanga meilės šiame netikusiam surėdyme.

Meilē—tai rubas, į kurį lengvai gali įsivilk-t kiekvienas žvėriškų jausmų žmogus, ir pagauti nekaltą auką.

Meilē tankiai buna purvynas, prideng-tas vyliojančia auksine rasa...

Meilē, tankiai pasirodo nuodais, pri-dengtais gražiomis gėlėmis...

Meilē reikalauja aukų; nors ir kiti gy-vunai yra vieni kitų priešininkai, bet jie ne-dangsto savo žvėriškos širdies meilės už-danga ir kiekvienas žvėrelis lengvai atski-ria savo priešininką nuo draugo.

Bet visai kitaip yra su žmonėmis. Žmo-nės atlieka pasibaisėtinus darbus po prie-

danga meilės, ir nejaučia ant savo sąžinės jokio apsunkinimo.

Tie patys poetai, kurie taip augštai ke-lia meilę, yra meilės aukomis ir ne vieną jų kankina ta sunki liga.

Daugelis, prisidengę meilės rubu savo veidmainingą širdį skina ką-tik pražydu-sius žiedus ir sunaikinę savo purvinom ran-kom, meta į gatvės purvyną, kad kitas ne-beišdrįstų pakelti.

Kiek tai jaunikačių yra, kurie nē ma-nyti nemano apie tikrą ir prakilnią meilę, bet vien tik prisidengdami meilės skraiste gaudo tuos jaunučius pavasario žiedus—mergaites. Savo vyliojančiomis akimis, jie apsvaiginę jas apgavingos meilės garais, nuskriaudžia doriškai ir pastato jas visų paniekoj, nejausdami savo sąžinėj jokio apsunkinimo. Yra ir merginų, kurios lygiai meile prisidengusios reikalauja aukų ir džiaugiasi jei pasiseka išvyti iš šio pasaulio tą sielą, kurią ji buvo įpainiojusi į meilės tinklus.

Vyrų meilē daugiausia baigiasi sumai-nymu žiedų ir iš tos gyvenimo draugės jie padaro vien įrankį užganėdinimui savo gašlumo, atimdami žmogiškas teises ir pas-tumdami į bedugnę skausmą ir ašarų pri-pildytą gyvenimą. Jie ramiai žiuri, kad jos gyvastis pastatyta ant mirties slenksčio.

Kas išdrįstų pažeminti tėvų meilę link savo kudikių? Bet, nors nedrąsiai, turiu pri-pažinti, kad ir ten yra daug trukumų tik-ros meilės. Viena priežastis, kad daugu-mas tėvų visai nepamąsto, kokią laimę jie suteiks savo kudikiams; vienok pasistengia juos įgyti ir paskui augina protiškai ir fy-ziškai silpnais ir tuomi didina skurdžių mi-nias.

O ką besakyti apie tuos tėvynės mylė-tojus, kurie taip myli garsinti savo tą, neva prakilnią meilę linkui savo tėvynės, kurie kasdien šaukia, kad saldu mirti už tėvynę!

Pasižiurėkime, kas ten slepiasi po tos meilės skraiste. Ten slepiasi ta širdis, kuri trokšta nekaltų žmonių kraujo; tai akis kurios nori matyti alpstančias motinas ir mirštančius nuo bado ir šalčio kudikius. Ten slepiasi ta širdis, kuri nori plaukioti nekaltam žmonių kraujui.

Ar tai ne prakilni patriotinė meilė?

Ir tai, kur nepažvelgsi,—visur atliekami pasibaisėtini darbai po priedanga meilės.

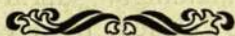
Aš nepripažįstu tokios meilės!..

Meilė—šventa, prakilni ir tyra. Meilė—nesumaišyta krauju ir ašarom; meilė—tai visos žmonijos meilė, be skirtumo tautų ir tikėjimų! Meilė be vergų ir pavergėjų.

Ta prakilni meilė yra po raudona socializmo vėliava. Tos prakilnios meilės vykintojų yra socializmas.

Bridgewater.

E. Silpnutė.

MUSŲ UŽDUOTIS

Nelengva buvo vargo našta mūsų pečioms pirmiau, bet dabartiniu laiku, kiekviena savaitė, kiekviena diena tampa vis sunkesnė, nepanešama. Veidmainystė, žvėriškumas ir išnaudojimas perėjo savo ribas. Skaudus geležinis kapitalisto kumštis nukrito ant darbininko sprando, bet da skaudžiau jis plaka moterį darbininkę. Dabartinis padėjimas išjudino darbo žmones iš letargo miego is susidurė su jais kovos lauke; vienoj ar kitoj pusėj bus pergalė. Tais kovotojais už savo teises didžiujoms yra vyrai,—moterų maža dalis. Bet iš šitos kapitalistų lekcijos ir moters turi daug ko išmokyti, nes ir jos yra paliestos. Moteris, užimanti vyro vietą, yra labiau išnaudojama, jai mokama pusė kainos už jos darbą ir verčia dirbt ilgesnes valandas; ji nusilenkia, kuomet darbdavis numuša darbo mokesčių, kurią vyras darbininkas buvo iškovojęs. Tas jau yra praktikuojama kai-kuriose dirbtuvėse ir negalima užtikrint, kad lai-

kui bėgant, nepasielgs taip ir kiti fabrikantai. Vyras prisieis susidurti su savo konkurentais moterimis. Jeigu moteris būtų labiau prasilavinusi,—padėtų greičiau laimėti kovą. Moteris gi sunkiai dirbanti dirbtuvėj, apkrauta begaliniais namų darbais ir kudikiais, niekinama savo vyro, bauginama bažnyčios, netik kad negalima jos išvesti į streiką, įtraukt į kovotojų būrį, bet da buna trukdytoja progreso ir naujojo gyvenimo.

Taigi, mes, kurios jau esam kovotojų eilėse, susipažinę su gyvenimu, matydamos ir atjausdamos savo tamsiųjų seserų padėjimą, žemą susipratimą, neturim palikti jų nuošaliai. Musų pareiga yra: traukt jas į savo organizaciją ir lavint. Čia ji palengva galės nusikratyt savo nedrąsumo; čia ji pirmą sykį pažins save, kaip visuomenės dalį, kaip motiną ir darbininkę. Nors su dideliu vargu prisieis įkalbėt nusipirkt knygą ar laikraštį, nors su didele kantrybe reiks jai aiškint organizacijos svarbą,—anksčiau ar vėliau, ji ateis prie mūsų.

Jeigu mes nedirbsime, mums niekas nepadės. Baltrankė inteligentė nueis pro mus,—jos keliai skirtingi. Kurios mums padeda, tų mažai. Tokiam sunkiam darbe, reik pasišventimo, kantrumo ir nenuilstančios energijos; tą visą aš matau pas prasilavinusią inteligentišką moterį darbininkę. Tankiai vienas tartas nuo širdies moteries darbininkės žodis į susirinkusį būrį, turi didesnę veikmę, negu moksliski išvedžiojimai mokytos oratorės. Kiekviena mūsų gali šį-tą atlikti darbininkų gerovės naudai, kaip tai: nežymi agitacija dirbtuvėj, įbrukt į ranką agitacijos lapelį, lengvamintei mergaitei įkalbėti laikraštį ar knygą, savo kaiminką atvesti į prakalbas ar susirinkimą, pertikrinti užsispyrėlį vyrą, kuris varžo moterį.

Kuomet visos taip atsidėjusios nuoširdžiai dirbsime, tuomet ant savo vėliavos galėsime užrašyt pergalės žodžius: "Aš matau tekantį pasišventimo ir spėkos upelį, jaučiu kaip blaivosi diena".

E. Dri-tė., Richmond, Phila.

APŽVALGA

TAI VIS DEL REKLAMOS.

“Tėvynės” moterų ir vaikų priede, balandžio mėn. tilpo A. B. Strimaicio straipsnis antgalviu: “Aliantų Bazaras ir Lietuvių Skyrius New Yorke”. Tas straipsnis prasideda sekančiai: “Hero Land” (didvyrų žemė), po tokiu antgalviu pasirodė New Yorke ir apielinkė apskelbimai. Tai Aliantų Bazaras sušėlpimui nukentėjusių del karės. Amerikos Lietuvių Centralis Komitetas pasirupino gauti ir lietuviams skyrių tame bazare ir nuo 24 d. lapkričio iki 20 d. gruodžio, 1917 m. **lietuviai turėjo progą šauniai save išreklamuoti svetimtaučiu akyse** (musų pabraukta. Red.).

“Pirmutinis atsitikimas istorijoje, kad tokiame didmiestyje, kur tik saujelė lietuvių randasi, sugebėjo tokį prakilnų darbą atlikt”.

Toliau seka aprašymas to skyriaus išvaizdos ir kas pasidarbavo tą skyrių lietuviams išgaut. Apie tai, kiek tas skyrius padarė naudos nukentėjusiems nuo karės, nesakoma nei žodžio,—mat, tautininkams didžiausia svarba tame, kad turėjo progą save pareklamuoti; gi nuo karės nukentėjusieji,—tai menkniekis. Taip tai tautininkai šelpia nukentėjusius nuo karės. “Lietuvių Diena” taip-pat buvo surengta ne tiek nukentėjusiųjų lietuvių naudai, kiek reklamai.

Jei lietuvių tauta taip yra menka, kad jos nieks nepatėmija ir nieko apie ją nežino, tai garsinimas ar reklamavimas jos nepakels ir nepadidins, tik pastatys mus ant juoko svetimtaučiu akyse.

MUSŲ GERADĖJAI.

“Gornik Polski” N 17 š. m. rašo:

Lenkų laikraštis “Palak w Ameryce”, išeinantis Buffalo, N. Y., leidžiamas apie 30 su viršum kunigų bendrovės, išsiuntinėjo laiškus dirbtuvių savininkams, užreikšiančius, kad jų laikraštis esąs leidžiamas tikslu laužymo darbininkų streikų ir kenkimui visokiais budais darbininkų judėjimui.

Už šitą pasidarbavimą tas laikraštis gauna nuo dirbtuvių savininkų po \$25, \$50 ir net \$100 dovanų.

Tai taip kunigai rupinasi darbininkų reikalais, gyvendami ir kraudami turtus iš darbininkų sunkiai uždirtų skatikų.

“NAUJIENOMS”, “LAISVEI” IR “KELEIVIUI”.

“Naujienos” kritikuoja “Mot. Bal.” išreikštas mintis link dabartinių nuotikių Rusijoje, bet ta kritika visai nenusisekusi.

Kadangi dabartinės sąlygos mums neleidžia kalbėt apie tokius dalykus, apie kuriuos buvo rašyta “Mot. Bals.” N 1-2, tai ir negalime aiškiai atsakyti į daromus mums priekaištus, bet pasakysime tiek, kad “Naujienų” red. klaidingai suprato, kur buvo pasakyta apie Čcheidžę ir Ceretellį; gi abelnai imant, visi žino, kad mažumiečiai kenkė didžiumiečiams,—apie tai nėra kas nę ginčyties. “Naujienų” gi redakcija smerkia didžiumiečius.

Toliaus reikia stebėtis, kad d. Grigaitis toks neva geras socializmo teorijos žinovas, o taip keistai išaiškino “socialistiškos tėvynės” klausimą. Mat, galima viena žinot, kitą sakyti, o da kitaip daryti.

“Laisvė” šitą dalyką geriau aiškina, tik gaila, kad “Laisvė” irgi klaidingai suprato musų mintis. Ten visai ne toj prasmėj buvo pasakyta, kaip “Laisvė” aiškina.

Patartina “Laisvei” atydziau skaityt, tada nebus reikalo duot patarimus daugiau skaityt, nes tas patarimas ten visai ne vietoj.

“Keleivio” kritikui J. iš G. pasakysime tiek, kad jis per daug turi drąsos kalbėt visų skaitytojų vardu. Gal but, kad jam “M. B.” apžvalga nepatiko,—tas nesvarbu,—vienok jis negali visų skaitytojų atstovaut, nes niekas jo neįgaliojo.

Mokytojo mes neįieškojome, bet jei ir pajieškosime, tai vistiek ne tarpe tokių ponų, kaip J. iš G.

SVEČIAI

DRAMA DVIEJOSE VEIKMĖSE.

Parašė Edward Brandes.

Sulietuvino A. V. Bartulis.

Nergoras, jaunas, turtingas dvarininkas.
Florizelė, jo žmona.
Rapolas, Nergoro senas draugas.
Tarnas.

PIRMAS VEIKSMAS.

Dekoracija: Šauniai išpuošta brangiais rakandais seklyčia. Gilumoje scenos du dideli senobiniai langai, tarpe jų spinta. Ant sienų pakabinta karabinių, pistoletų ir t. p. Po dešinei durys, šale durų minkšta sofa, prieš ją didelis stalas ir kedės. Po kairei, visai gilumoje scenos, durys į virtuvę. Kaurai perdėm dengia grindis. Ant sienų prikabinta įvairių paveikslų. Per langus galima matyti, jog žiemos laikas. Uzdangai pasikėlus, Nergoras, turtingai pasirėdęs, sėdi kedėje prie stalo ir skaito laikraštį. Florizelė, pasirėdžius taip-pat turtingai, ateina iš virtuvės.

Scena 1.

Nergoras. (Pažiūrėjęs). Begalo puikiai pasirėdžius!

Florizelė. Svečio laukiant reikia pasirėdyti; juk nekiekvieną dieną atsikartoja; pagalios, prie švečio buti apsileidusia, — nejauku bus ir tau pačiam.

Nergoras. O, kokia tu gera! (Florizelė, sėsdama kedėn Nergorui siunčia oro bučkį). O mažutis miega,—buvai pas jį?

Florizelė. Taip, susitraukęs, it kamuoliukas, iš po pataliukų vos tik žymu galvutė. Jam ten gera vygelėj.

Nergoras. Mudviejų gyvenimas neblogesnis, kaip to mažučio kudikėlio; skūsties nėra ko.

Florizelė. Teisybę tariant, patenkinta visu-kuo. Man gera.

Nergoras. Ačiuok laimei, kad pasodino bendran suolan, nes kitaip...

Florizelė. Aš tą darau kiekvieną dieną. (Pažiuri į save). Šitas sijonas, vienas iš puikiausių, koks kada-nors man pritikdavo... Teisybė?

Nergoras. (Tyčiodamasis) Tuščias klausimas. Taip ir suprask,—jeigu puodynė barška,—ji tuščia. Cha, cha, cha! Abelnai, moterims kas kitas turi spręst apie jųjų rubų tinkamumą.

Florizelė. Na, na... O su jumis kaip?

Nergoras. Su mumis,—vyrais?... Suprantama...

Florizelė. Klysti, arba nori pasigitt. Nekartą pastebėt norėjau, kad nesuprantū drabužių mados, nes jeigu suprastum,—anądien nebutum parsivežęs iš miesto kelines trijų palų pločio; vadinasi, supratimo mažiau yra negu pas paprasčiausiąją moteriškę.

Nergoras. Suprantu, tik ne tokia prasme, kaip jūs, moteris, suprantate.

Florizelė. O, tai kas-kita! (Abudu juokiasi; ji ima mezgimą, jis laikraštį). Kas naujo laikraštyje?

Nergoras. Aa-a-a. Paprastos žinios. Partijų polemikos, iš vienos pusės matosi perteklius, gi iš kitos,—priešingai, skurdas, varguolių aimanavimai.

Florizelė. Na, kaip tu žiuri į tai; argi kitaip buti negali?

Nergoras. Sunku pasakyt... Skaudu žiurėt matant žmogų skurde... Oh!

Florizelė. Aš tikiu, kad mudviejų yra laimingiausias gyvenimas: nieku nesinteruojame, niekur nesikišame, ot tik pinam laimės žiedų gyvenimui vainiką ir mylim, gerbiam viens antrą.

Nergoras. Suprantama, mums gera.

Florizelė. (Prieina prie Nergoro ir apsikabina). Ačiu laimei, už tavo galvos, aš patenkinta. Ir todėl, esi vertas brangaus

apkainavimo; juk tu išauklėtas pertekliuje; bet aš... (užsimąsto).

Nergoras. Na, lyg tau, skurdas reikėjo kęsti?

Florizelė. Na, ot! Pabandytumei tu pa-
but mano tėvo padėjime ir pasitenkint mo-
kytojaus alga auklėjant keturias mažas duk-
reles; tikėk, daug dienų prisieidavo sun-
kiaai prastumti! Visuomet stengtis, kad ga-
lą su galu sudurus, o visiems pastebi, kad
ko tai da truksta,—labai nemalonu. O kas
labiausia. tai kudikiui augti bėdinesniu už
visas kitas savo amžiaus drauges.

Nergoras. Negi, Florizele, kudikystės
metu tą visą sunkią gyvenimo našą atjaust
galėdavai?

Florizelė. O taip! Kartais, išstis di-
nas leisdavau didžiausiame nuliudimo su-
karyj; bet priešingai, po laikui, užeidavo
toks smagumas, iššėlimas, kad rodės apver-
siu gimtinę stubelę... Dabar, suprantama,
kas kita,—privalau neužmiršti, kad moteris
esu, turiu kudikį.

Nergoras. Berods, kudikis, nėkiek mo-
tinos noro linksmintis nepaveržė.

Florizelė. Teisybė, ne... Aš vistik ga-
lutinai nėsu atsisakius nuo trukšmingų po-
kilių, kas reiškia, jog da neišgaravo jaunys-
tės įpratimai. Mat, tokia mano prigimtis;
nepaisant, kokios gyvenimo aplinkybės ne-
butų, aš mėgstu linksmintis ir šėliuotis,
kad ir beėsant tarpe inteligentiškiausių
žmonių.

Nergoras. Jeigu taip, tai už vis geriau
savo namuose parengt pokilį ir užkviest
svečius.

Florizelė. (Sau). Du metai praslinko,
o vis nuodėmė neišdila, kada sutikau nepa-
žįstamą žmogų. (Balsiai). Apsaugok Vieš-
patie! Man tas visai nepatinka. Vos tik
prisimenu apie svetimus žmones, kaž-kokia
baimė apsiaučia mano kuną. Savo namuo-
se nenoriu matyti nepažįstamų žmonių.

Nergoras. Nežinau... Bet taip didžiuo-
tis tegalima tik medaus mėnesyje. Perei-
tuose metuose tokiu gyvenimu pilnai galė-
jova džiaugtis, nes apart ideališkų svajo-

nių niekas daugiau nerupėjo; tu da jaunutė,
tau nesuprantama, kam reikalinga draugiš-
ki ryšiai su gerais žmonėmis.

Florizelė. Tikink kiek nori, bet tikini-
mai tik tikinimais ir pasiliks.

Nergoras. Kaip tik atžagariai. Suprask,
jog ganėtinai linksmų dienų praleidau, be-
gyvendamas užsienyje—Kopenhagene, bet
tu... Aš nieku budu nenorėčiau, kad tau ko-
nors stokuotų, gyvenant su manim... Su-
prask, jog myliu...

Florizelė. Stokuotų! Negi manai garbė
sėdėti vaišėse tarpe daugybės įvairios rū-
šies ponų, bei šokti su koku ten kariuome-
nės viršininku? Ne... Florizelei tukstantį
kartų geriau pritinka liuliuoti taip mylimą
mažutį kudikėlį, negu trunkytis iškilmėse.

Nergoras. Kaip nori... Galima ir be
svečių.

Florizelė. (Pašoka nuo kedės, links-
mai). Puiku! Sudiev, trukšmingieji vaka-
rai... O tau atliks daug pinigų.

Nergoras. Cha, cha, cha! Gal norėtumei
jų?

Florizelė. Kam jie man?.. Nors, su-
prantama, galėčiau sunaudot kitokiems rei-
kalams, bet...

Nergoras. (Su juokais). Žinau, žinau,
ką panaitė nori pasakyti,—keliauti!

Florizelė. Tik ne dabar, juk tu pats
matai, kad nė žingsnio iš namų negali išeit
del mažučio. Kas kita pavasaryj, kuomet
jis paaugs ir jau galės maitintis kitokiu
maistu, ot, tuomet aplankyti Prancuziją,
Ispaniją, Siciliją, ir...

Nergoras. (Pertraukdamas pridėda). Ir
Morokko, Trebezundą!..

Florizelė. Na, na, ačiu. Florizelė lanky-
sis civilizuotose šalyse.

Nergoras. Keliauti! Koks tai vargas
kelionėj, tu visai nepermatai. Visuomet
vieta iš vietos kilnotis, neturėti teisės nu-
samdytame kambaryje rytmečiais skaityti
laikraščio, valgyt viešbučiuose, miegot sve-
timose lovose ir pagaliaus, trunkytis po mu-
zėjus... Dieve tu mano, kokia tai kankynė!
Negana to, priduri da ir Siciliją, šalį bandi-

tų ir klapų. Na, del meilės, sakyk, kokiems galams blaškytis po pasaulį, kuomet aš vedęs?

Florizelė. Hm... Kaip paliepsi, ponas, suprasti?

Nergoras. Ot, taip, kad dabar, kuomet laimė čia, su manimi, mano namuose, tat kam man važinėti pasvietin jieškoti jos.

Florizelė. Prisipažink, Kajetone, kad visame savo gyvenime buvai bedalis!

Nergoras. Nė blogiau, nė geriau už kitus, apie tai gerai žinai ir tu... Bet ne tame dalykas, tu nenori pripažinti savo vyro autoriteto, ko mes, vyrai, butinai nuo jųs, moterų, reikalaujame.

Florizelė. Ir kas to nežino, kad iš žemo žiūrėti į nelaimingąjį moterų luomą, tai vyrų paprastas apsiereiškimas.

Nergoras. Teisybė, kad paprastas apsiereiškimas,—vienok neteisinga. Aš tankiai perbėgu mintimis apie tą farizejišką vyrų žiaurumą linkui moterų, bet kas-gi kaltas,—žinoma, jųs pačios, moters.

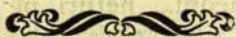
Florizelė. Ačiu... Tu ne paikas. Man visuomet mislijasi: kad aš bučiau vyrų... O ką aš neišdaryčiau: visas priversčiau, išmokyčiau mylėt pačias save, ko jųs, vyrai, visai nedarot. Kiek tai būtų naudingumo moterims?

Nergoras. Tu paliktum saumylybės mokytoja?

Florizelė. O, ne; tiktai tauziju sau.

Nergoras. Patikėk man, visuose panašios rūšies mąstymuose, labai stinga sveikumo. Juk dabar nesutinki priešais ateinančių išdidų princą, arba pasaulio keliaujantį ricierių.

Florizelė. Taip, tavyje teisybė. (Užsi-
mąsto). (Toliau bus).

MYLIU VILTĮ.

O, myliu viltį veidmainingą,
Nors ji ir dulkių sukury,
Nes be jos gyvenimas mano—
Tamsus, baugus tvankinys.

E. Dri-tė.

AIDAS.

(Muzikos klausant)

Skamba stygos graudulingai,
Garsai plaukia jų aidų;
Gimdo jausmus paslaptingai—
Nesuprantamų jiegų.

Grįžta viltis, ką apleido;
Blaivos vargų debesys.
Ant skausmų raukšlėto veido—
Skverbias aušros spindulys.

Aidas verkia, švaistos tylą,
Širdžiai saldu ir ramu.
Iš letargo siela kyla,
Neša laimę ant sparnų.

Kyla, lekia vis augštyn,
Alpų grožio žydynij;
Aido nešama tolyn,
Skęsta džiaugsmo sukuryj.

Stygos liovėsi skambėje...
Žuvo laimės tie vaizdai...
Niekas dvasios neb'žavėja,—
Vėl liudnumas ir vargai.

E. Dri-tė,
Richmond, Phila.

AČIU.

Jūs linkit man laimės? Ačiu jums už tai,
Bet laimė del manęs dingo amžinai.
Išnyko svajonės, išdilo vaizdai—
Ir širdį vien drasko, it žvėrys, skausmai.

Didžiausia man laimė yra tai mirtis,
Didžiausias smagumas—tyloje mintis.
Tylos ir ramybės vien trokšta širdis—
Tylos, kokia džiaugias kapinių naktis.

Jums gi linkiu laimės,—gyvenkit linksmai!
Lai jums išsipildo laimingi sapnai,
Lai gėlėms išpuošti bun' jūsų takai,
Gyvenims lai teikia jums laimės apščiai.

Gegutė.

Vaikų Skyrius

MYLĖK ARTIMĄ

Vieno akto vaizdelis.

Scena—gatvėje, ties parku.

Veikiančios ypatos:

Juozukas 14 metų, susipratusių tėvų vaikas.
Antanukas, 12 metų, biednų tėvų vaikas.
Aneliukė, 10 metų, biskį turtingesnių tėvų mergaitė.

Jonukas, 13 metų, tamsių fanatikų, katalikų tėvų vaikas.

Katriutė, 12 metų, Jonuko sesuo.

(Bursys vaikų ir mergaičių pareina iš mokyklos. Pirmiausiai eina ant scenos Antanukas, Aneliukė, vaikas ir mergaitė. Da už scenos girdisi Jonuko balsas: "Ubage", "Ubage". Antanukas nulenkia galvą, Aneliukė glosto. Jonukas, jo sesuo ir da keletas vaikų ateina).

Jonukas (į Antanuką). Tu ubagas driskius (pašo jo drapanas, Antanukas palengva ginasi). Tavo tėvai neturi ką ēsti, neturi savo namų. Mano mamė vis sako, kad tavo tėvai butų dori, dievų mylinti katalikai, tai butų bagoti ir dievas padėtų, ir tu nebutumei toks suskis (Antanukas tyli).

Aneliukė. Džy, iš kur tu Džianai atsi-radai toks labai freš. Didelio daikto, kad tavo tėvai bagoti! Atsitiks kokia nelaimė, taip kaip ir Toniuko tėvui, kad mašina koją nutraukė—ir po tai jusų bagotystei, o kad Toniuko tėvai ne tamsūs katalikai, tai ne tavo biznis.

Antanukas (graudžiai). Kada tik aš einu iš mokyklos namo, tai jis visada mane kolioja. (Į Jonuką). Sei, pasakyk, ko tu iš manęs nori?

Jonukas. Vaikai, ar girdit, tas driskius nori žinoti, ko aš noriu iš jo. Aš jam tuoj parodysiu.

Katriutė. Je, Džian, duok jam per ausį ir bėgkime.

Aneliukė (į Katriukę). Šeim, šeim tau Keidy, mokyti vaikus muštis. (Į Antanuką). Einam namo Toniuk, pasakysime papei. (Į Džianuką). Vyčių generolas. (Antanukas parodo Džianukui kumstį ir visi nubėga. Jonukas pasilieka su savo šalininkais).

Jonukas. Aš jam parodysiu, oi, oi, kaip ten Keidy, kaip mūsų mamė sako?

Katriutė. Nagi cicilikai. (Visi vaikai kartoja). Cicilikai, cicilikai. (Į tą tarpą ateina Juozukas, nešinas knygučių).

Juozukas (į vaikus). Kad nemokate iš-tarti, tai geriau nesakykite. (Visi vaikai nubėga).

Jonukas (į Juozuką). Profesorius. (Pasilenkia ir nueina).

Juozukas. Tie vaikai tik ir išdykę, tur-but jų tėtūšis ir motutė nieko doresnio nemokina, kaip tik koliotis. E, vaikučiai, pakliutumėt jūs į mano tėvelio nagus. Mano tėvelis geras, aš jį myliu; jis daug skaito, o da daugiau žino. (Slaptai įeina Džianukas ir klausosi). Aš labai myliu klausyti, kuomet pasakoja, kas dabar dedas pasaulyj, kaip bagoti žmonės išnaudoja biednus, kaip vieni žmonės turi tiek daug turtų, o kiti badu miršta. Bet sako, tarpe tų žmonių yra da žmonės, kurie nori, kad nebutų nė turčių, nė biednųjų, nebutų dykaduonių ponų, kurių pilvas pasiekia nosį (išsipučia ir rodo). Sako visi turi būti lygūs, dacit. Nugi mūsų klebonas toks storas, išsiputęs, nieko nedirba, o kokius puikius namus turi; o juk jis vienas. Aš žinau Toniuko tėvus,—tai tokie biedni... neturi nė savo namų. Mano tėvelis tikrą tiesą sako. Aš manau, kad mano tėvelis ir yra tas žmogus, kuris nori pasaulyje išnaikinti visą piktą. Jis sako: tie žmonės vadinasi ci-so-ci. Ach, kad tave, negaliu išstarti: so-ci-a-lis-tai. Aha, socialistai. (Ateina Antanukas, nugirdęs paskutinius žodžius, kartoja.)

Antanukas. Cicilistai, aš jam parodysiu cicilistai (grumoja į šalį).

Juozukas. Ko tu čia rėkauji?

Antanukas. Nagi ir mulkis tas Džianas, o sesuo ir da daugiau vaikų, kad užpuolė mane, maniau, kad sudraskys, o aš tylėjau,—Neliukė apgynė.

Juozukas. Ko jie nori nuo tavęs, Toniuk. (Jonukas, klausydamas atsisėda ant žemės ir tąso čiugam).

Antanukas. Nagi, mat, jie bagoti, visiems geri žmonės; juos ir klebonas myli, o aš biednas ir mano motutė ir tėvelis. Mano tėvelis labai nekenčia kunigo, nė jo gaspađinės; mes neiname į bažnyčią, tai Džianas mus vadina cicilikais ir mušti mane nori.

Juozukas. Toniuk, tu nepyk ir nekeršyk, nes iš pikčio da susimušite, o tas labai negražu ir negra.

Antanukas. Ju bet, kad aš jam korną ant nosies uždėsiu! (Raitoja rankoves, povalei ateina Džianukas). Aha, štai ir jis, kamon, kamon, pasakyk, kas aš toks drisčius, ubagas, a. (Vis taiso kumštį mušties).

Juozukas. Toniuk, nusiramink. (Į abudu). Ko judu pykstatės, susitaikykit.

Jonukas. Nagi paklauskite mano mamės. Ji kasdien plusta, rėkia ant Toniuko tėvų: "prakeikti, cicilikai, parmazonai, bedieviai, neina į bažnyčią, neklauso kunigo, išmušti juos visus". Aš mamę myliu ir ką ji sako, klausau jos.

Juozukas. Tai tavo mamė mokina tave mušti ir neapkėsti biednų, skurdžių žmonių? (Džianas linguoja galva,—patvirtina). Ar tavo mamė ir tu kalbate poterius?

Jonukas. Žinoma, mamė ir užmiega bepoteriaudama. (Palengva įeina Aneliukė ir Katriutė ir klausosi).

Juozukas. Taigi, matai, visada kalbate: "Mylėk artimą savo, kaipo pats save", o dabar neapkenčiat ir niekinat tą savo artimą.

Jonukas. O kam jis cicilikas?

Antaniukas. Sy, jis ir vėl.

Jonukas. Ot, kaip tu Džio sakei, socialistai, tai kas kita. (Tuo tarpu prieina Aneliukė paima Antaniuko ranką ir veda prie Džianuko. Katriutė stumia savo brolių iš užpakalio).

Aneliukė. Pasibučiuokite, gohet. (Vaikai bučiuojasi).

Katriutė. Mylėk artimą savo.

Juozukas. (Žiurėdamas į tą viską). Na, vaikai, aš turiu labai, labai gerų knygelijų. Duosiu visiems po vieną. Sėskitės. (Vaikai sėdasi ant žemės,—Juozukas dalina. Da burys vaikučių atbėga, Juozukas duoda ir jiems).

Juozukas. Skaitykite visi.

Uždanga palengva leidžiasi

Peteliškė.

Sveikatos Skyrius

Kudikių Priežiūra Vasaros Karščiuose

Vasaros laiku paprastai daug daugiau kudikių serga ir miršta, ne kaip žiemą. Priežastim to tankiai buna motinų nežinojimas, kaip apsaugot kudikį nuo karščio ir iš jo kilančių ligų.

Dideliuose karščiuose reikia kudikius butinai kasdien maudyti, o jei galima, tai 2 sykiu į dieną: išryto ir vakare. Jei kudikis dienos laiku labai sušilęs, prakaituotas, tai reikia išrengti ir pašlapinus skuduriuką šiltu vandeniu, aptrinti visą kudikio kūną, nušluostyti gerai ir aprengti lengvom, švარიom drapanom.

Prakaituotas, šlapias, nešvarias drapanas niekada nereikia ant kudikio laikyti, bet stengtis pakeisti švარიom taip tankiai, kaip reikalinga ir galima.

Nors ir neturtinga motina, bet gali nuvilkus prakaituotas drapanas greitai perplauti, padžiauti ir kol vėl reikia permaitinti, jos išdžiūsta. Tokiu budu nėra reikalo jų daug turėti.

Rengt reikia kudikius kuolengviausia, kada yra karšta. Plonučiai marškinukai ir plona, liusa "dresiukė",—daugiau nieko nereikia.

Vakare, guldant kudikį, reikia išmaudyti, tada jis geriau miega nakčia. Išryto, jei negalima maudyti, tai nors šlapiu skuduriuku aptrinti.

Miegot kudikis turi vienas lovukė, ant paprasto kieto, lygaus "matraco", o ne ant plunksninės paduškos, kaip tankiai lietuvės motinos guldo. Paduškutė kudikiui po galvelės taip-pat turi but ne plunksninė, bet plona iš vilnų padaryta; tada jam netaip šilta gulėti. Niekada nereikia guldyti kudikį ant didelės priegalyvės, augštai galva, tas labai nesveika. Viena, kad galva augštai iškelta gulinciam kudikiui, kenkia lygiam

kraujo vaikščiojimui; o antra, nuo tokio gulėjimo kudikiai palieka kreivu sprandu, ir užaugę vaikščioja susilenkę, galvą žemyn nuleidę.

Daugelis nepatyrusių motinų guldo kudikius augštieninkus ant augštų pagalvių, ir kada kudikis visada taip guli, jo sprandas pripranta taip įlinkęs laikytis, suauga taip ir delto mes taip daug da jaunų žmonių matome pasilenkusius, nuleista galva vaikščiojant.

Visada reikia tēmyti, kad kudikis gulėtų ant šono ir kad jo galva būtų lygioj linijoj su visu kūnu.

Visai jaunus kudikius guldoma paprastai be jokios pagalvės, bet jei dedama pagalvė, tai ji turi but plona, ne storesnė kudikio peties augštumui (nuo peties iki kaklui).

Niekada nereikia kudikį guldyti vienoj lovoj su kitais, ar tai suaugusiais ar mažais vaikais. Ypatingai vasaros laiku kudikis turi gulėti vienas, nes vasarą žmogus prakaituoja ir tokis prakaituotas oras labai nesveika kudikiui įtraukti į plaučius. Miegodamas žmogus įtraukia į plaučius gerą orą, o išmeta sunaudotą ir nuodingą, ypatingai del tokio jauno kudikio. Kada jis guli arti kito žmogaus, jis turi kvėpuoti tuo sunaudotu, nuodingu oru.

Užtai reikia stengtis, kad kudikis kiek galima gulėtų atstui nuo kitų ir kuogeriausiame ore. Jauni ir silpni jo plaučiai, pritraukę nuodingų gazų negali vystytis ir drutėti, bet iš-pat pradžios užsinuodija, nyksta, ir jei nemiršta nuo dziovos ar kitos ligos, tai užauga silpnas ir ligotas.

Dieną kudikį reikia kiek tik galima laikyti lauke ant tyro oro, bet ne ant karštos saulės.

Dideliuose karščiuose kudikį reikia saugoti nuo saulės spindulių; didesnius vaikus taip-pat nereikia leisti be kepuraičių bėgioti

lauke po saulės spinduliais, nes jie gali gauti smegenų uždegimą ar kitas kokias ligas nuo didelio perkaitimo. Reikia stengtis, kad jie žaistų ant tyro oro, bet paunksnyje, o ne prieš saulės spindulius.

Vakare kudikius reikia guldyt laiku, ne per daug vėlai, nes prieš dvyliktą nakties miegas yra jiems daug naudingesnis, ne kaip po dvyliktai.

Vasaros karščiuose negalima kudikiams duot žalių vaisių, nes jie gauna visokias vidurių ligas. Reikia duot virintus vaisius ir ne daug. Labai gerai yra duot virintą ir atšaldytą vandenį gert, nes žaliame, ne virintame vandenyje yra visokių ligų bakterijų, kurios kenkia kudikiams, ypatingai vasaros laiku.

“Kendzių”, “keikšų” ir visokių saldumynų, reikia kuolabiliausia vengt, nes tas labai gadina kudikių vidurius, sukelia kirminus ir atima apetitą prie tinkamo valgio. Niekada nereikia duot, be daktaro patarimo, jokių sirupų, patentuotų vaistų, ar lašų del miego, nes tai labai pavojingas dalykas.

Namą, kiemą ir šaligatvį reikia užlankyti kuošvariausia, nes saulei įkaitinus iš visokių nešvarumų kyla bakterijos ir blogas tvankinantis oras.

Į “sinkas” ar išeinamas vietas reikia laiks nuo laiko pilt po biskį karbolinės rugšties, “C. N.” “Lysol” arba kitą koki nuodingą skystimą del dezinfekcijos. Tas užmuša visas bakterijas ir padaro gerą, sveiką orą. Visus tuos dezinfekcijai nuodus gaunama vaistinyčioj už gana prieinamą kainą.

Žindomiems kudikiams niekada nereikia atimt motinos maistą vasaros laiku. Jei motina neturi užtenkamai maisto, tai gali duot tarpais paprasto pieno, paskiesto, pagal kudikio amžių, bet kiek galima, reikia palaukt su atėmimu iki šaltensio laiko, nes motinos pienas yra kudikiui sveikiausiu maistu.

Pagal “Medicology” J. B.

Korespondencijos

CLEVELAND, OHIO.

Iš L. M. P. S. 24 kp. veikimo.

Vasario 10 d. L. M. P. S. 24 kp. savo mėnesiniame susirinkime tarp kitų kuopos reikalų liko nutarta surengti pikniką birželio mėnesį š. m., o ateinantį rudenį statyti veikalą “Alkani Žmonės”.

Kovo 14 d. L. M. P. S. 24 kp. surengė prakalbas. Kalbėjo d. K. Petrikenė, buvusi “Moterų Balso” redaktorė, iš Brooklyno, N. Y. Taip-pat L. M. P. S. 24 kp. kovo mėn. turėjo porą extra susirinkimų, kur buvo skaityta L. Darbininkų Tarybos rezoliucija Lietuvos laisvės klausimu; rezoliucija liko priimta.

Balandžio 14 d. L. M. P. S. 24 kp. turėjo mėnesinį kuopos susirinkimą, kuriame buvo balsuojama referendumo blankos: (a) kad “Mot. B.” būtų duodamas narėms dovanai, — beveik vienbalsiai: “už”; (b) kad narės primokėtų už “Mot. Balsą” 50c į metus,—čia balsuota veik vienbalsiai “prieš”; (c) kad L. M. P. S. įvyktų suvažiavimas 1918 m. Philadelphijoj, Pa.,—balsuota veik vienbalsiai “už”.

Reikia pastebėti, kad narės mažai ima atydzion klausimus, kurie eina balsavimui. Tik perskaito balsavimo blanką, na ir jau balsuojama. Draugės, pirma reikėtų gerai apsvarstyti, išdiskusuoti klausimus, kurie eina nubalsavimui ir tik tada balsuoti.

Draugės progresistės! Mes šiandien stojam į piliečių eiles, ir mes privalome daugiau lavintis supratime ir rimtai organizacijos dalykus svarstyti. Todėl draugės progresistės, pradėkime lavintis skaityti, rašyti, skaitliuoti ir kalbėti. Meskim į šalį “ambicijas”, nesididžiukime, kad aš “viską žinau”, o kita “nieko nežino”, bet imkimės rimtos kalbos, nuoseklumo ir mandagumo.

L. M. P. S. 24 kp. Narė.

SO. BOSTON, MASS.

Balandžio 20 d. L. M. P. S. 13 kuopa buvo parengusi kepurių balių, kuris nusisekė labai puikiai. Žmonių susirinko apie 300. Nors įžanga buvo nebrangi, bet kuopai liko pelno apie \$30. Svečių daugiausia buvo iš Montellos, Cambridge'iaus ir Lowellio. Dailės žvilgsniu balius irgi gerai išėjo: kepurių buvo labai gražių ir charakteringų. Pirmą dovaną (už gražiausią kepurę),— rankų darbo krepšelį vertės \$3.00, kurį aukavo M. Gruzinskaitė, laimėjo Ona Žvingelaitė; antrą dovaną—gyvų gėlių bukieta, paaukautą F. Stropienės, laimėjo T. Čeikienė; trečią dovaną—rankų darbo dailią kepurę, aukautą irgi F. Stropienės, laimėjo A. Mačiulevičiūtė. Pirmą vyrų dovaną laimėjo T. Greviškis—Žemaitės raštus, kuriuos paaukavo M. Michelsonienė; antrą dovaną—labai gražų paveikslą, paaukautą T. Čeikienės, laimėjo A. Rasimavičius.

Buvo ir daugiau gražių kepurių, kaip Žukienės, Puišutės, Žvingelaitės, bet visoms neužteko dovanų. Vienu žodžiu,—balius buvo gražus.

J. Sarapienė.

ANSONIA, CONN.

Progresyvių moterų šių metų veikimas.

Balandžio 13 d. subatos vakare įvyko puikus balius, parengtas L. M. P. S. 15 kp., kur atsilankiusioji publika turėjo puikią progą pasilinksmit. Kiekvienam buvo prisegta raudonas vėlukas, kaip ženklas darbininkiškos organizacijos. Vakaras praleista labai gražiai, bet pelno mažai kas liks, nes viskas labai brangu, kaip svetainė, taip ir užkandžiai.

Vasario 17 d., nedėlios vakare, įvyko L. M. P. S. 15 kp. prakalbos. Kalbėjo gerb. d. K. Žiurinskas iš Norwood, Mass. Pirmu atvėju aiškino apie moterų skurdą ir gana aiškiai nurodė, kaip iš tų vargų galima išbristi: tam reikalinga supratimas, mokslas ir stipri organizacija, pavyzdžiui, L. M. P. S. A. Pertraukos laiku vietinės

mergaitės: Bieliauskiutė ir Aušriutė padeklamavo net po keles žingeidžias ir graudžias deklamacijas iš dabartinio laiko; taigi padeklamavo da viena draugė Ona Valaitienė. Antru atvėju gerb. kalbėtojas aiškino apie darbininkų reikalus, ir apie Rusijos revoliuciją. Pabaigus kalbėt buvo duodami klausimai, į kuriuos kalbėtojas atsakė gana plačiai ir nuosekliai. Žmonių buvo nemažai ir visi liko patenkinti draugo Žiurinsko nuoseklia ir puikia kalba.

Vasario 3 d. buvo parengtas teatras ir koncertas. Sulošta buvo 3 aktų tragedija "Kerštinga Meilė". Lošimas pavyko gana gerai. Po teatrui buvo puikus koncertas, kuriame nevien vietiniai gabieji draugai ir draugės dalyvavo išpildyme koncerto, bet da ir iš New Haven, Conn. dalyvavo keletas gabių vaikinių, kurie labiausia atsižymėjo dainomis, muzika ir tikrai publiką žavėte žavėjo. Taip-pat ir vietiniai atsižymėjo deklamacijomis, monologais ir dialogais. Vakaras visais žvilgsniais puikiai pavyko; atsilankiusi publika liko patenkinta. Liko ir pelno.

L. M. P. S. 15 kp. iš savo izdo paaukavo \$10 Apsig. Fondui. Jos pavyzdį pasekė ir LSS. 186 kuopa, kuri aukavo \$15, o Liet. Šviesos Draugija aukavo net \$25; rusų socialistų kuopa \$10; smulkių surinkta \$2.35; viso pasiūsta iš Ansonijos Apsigynimo Fondui \$62.35.

Pereitais, 1917 metais, L. M. P. S. 15 kuopa buvo parengus dvejas prakalbas. Kalbėjo dd. Z. Puišutė ir K. Petrikenė, buvusi "Moterų Balso" redaktorė. Buvo parengta du piknikai ir balius. Vakarienę parengė kartu su LSS. 186 kp. Svečių buvo arti šimto ir pelno nemažai liko. M. Pasakas paaukavo \$5 į moterų kp. izdą.

Tai matot gerbiamos draugės, kiek mes esame nuveikę prakilnių darbų. Nors ir neskaitlinga mūsų kuopelė narėmis, bet visos gana darbščios ir pilnos energijos, ir veikia gana pasekmingai.

Čia gyvuoja ir šventos Onos dr-ja, kuri gal dvigubai daugiau turi narių ir pinigų

turi nemažai, o jų veikimo visai nesimato. Joms rupi tik poteriai, bažnyčia ir alutis. Tai jų visas veikimas.

Vargdienaitė.

STOUGHTON, MASS.

L. M. P. S. 52 kuopos veikimas.

Malonu yra pranešti visuomenei plačiau apie L. M. P. S. 52 kp., Stoughton, Mass., moterų veikimą. Čionai tapo sutverta kuopa tik pusė metų tam atgal, pasidarbavus d. Z. Puišutei, kuri kalbėdama LSS. 86 kp., taip-pat nepamiršo pajudinti klausimus, kurie paliečia darbininkių moterų reikalus. Tuomi pabudino moteris iš letargo miego prie gyvesnio veikimo, sutverdama progresyvę moterų kuopą. Tą vakarą, kada d. Z. Puišutė suorganizavo L. M. P. S. kuopą, išsykio įsirašė 14 narių. Neilgai laukus, nutarė surengti balių, sudrutinimui kuopos izdo. Pasekmės buvo geros; balius davė puikaus pelno, ir didesnę drąsą veikti.

Vėliaus kilo geras sumanymas, prisidėti prie L. M. P. S. II rajono. Nutarta surengti vakarienę rajono naudai su įvairiais pamarginimais, kuri buvo bal. 20 d. Žodžiu sakant, vakarienė buvo labai draugiška ir puikiai viskas papuošta. Svečių atsilankė iš Montellos ir Stoughtono.

Lietuvių gyvena Stoughtone, kartu su pavieniais ir vedusiais, apie 500. Nors miestelis mažas, bet susipratusių žmonių randasi daug, kurie pritaria L. M. P. S. 52 kp. veikimui. Narių kuopoj randasi 24 ir draugiškai visos veikia.

Linkių geriausių pasekmių.

B. Bubliauskienė.

McKEES ROCKS, PA.

Raportas iš L. M. P. S. 32 kp. veikimo už 1917 metus.

Visa, ką nuveikėm per 1917 metus, tai buvo parengtos dvejios prakalbos ir iš kuopos izdo aukauta \$3.00 LSS. Apsigynimo Fondui.

1918 metams išrinkta valdyba iš sekmų draugių: org. J. Januškienė; prot. rašt. V. A. Gopienė, fin. rašt. Savickienė, izd. A. Grigienė. Susirinkimai buna kiekvieno mėnesio 3-čią nedėdienį, 2 valandą po pietų A. P. L. A. svetainėj.

Mielos draugės! Nepamirškite lankyti susirinkimus, nes mes jau toli atsilikom nuo kitų miestų draugių. Imkim pavyzdį iš darbščiųjų draugių ir neatsilikim šį metą nuo kitų kuopų draugių. Dirbkim kiek katra galėdamos visuomenės labui.

V. A. Gopienė,

L.M.P.S. 32 kp. sekretorė.

ROCHESTER, N. Y.

Balandžio 13 d. L. M. P. S. 26 kuopa sulošė du veikalėlius: "Senbernis" ir "Žingsnis prie Šviesos" su monologu "Našlaite". Aktoriai roles atliko pusėtinai gerai. Taip pat ir publika buvo užganėdinta. Iš pirmo veikaliuko buvo juoko, kaip senbernis, skurdamas, surinko daug pinigų, o mirdamas neturėjo kam palikti, tai kaiminkom teko.

Antras veikaliukas perstato veikimą ir prakalbų sakymą Lietuvoj da carui viešpataujant, ir valdžios persekiojimą už veikimą.

Monologas atvaizdina merginos apgailėstą mylimo vaikiną, žuvusio kovoj už laisvę ir žmonijos gerovę. Žodžiu sakant, priminė publikai caro darbus. Šiandien mes turime džiaugtis veikimu, kuris nuvarė carą nuo sosto į Sibirą malkų skaldyt.

Balandžio 14 d. buvo kuopos susirinkimas; prisirašė dvi naujos narės. Draugės! Prie veikimo. Iš praeties veikimo turime geras pasekmes, o ateityje turės but da geresnės, nes tik per veikimą ir kovą prieisime prie geresnio surėdymo ir pasiliosuosi-me iš vergijos.

Rochesterio Progresistė.

BRIGHTON, PARK, ILL.

Balandžio 17 d. L. M. P. S. 58 kp. surengė prakalbas. Kalbėjo d. K. Petrikienė iš Brooklyn, N. Y. Publika neapsivylė, at-

silankydama į prakalbas. Išgirdo gabią kalbėtoją moterį, kurių labai mažai randasi; tik gaila, kad mažai moterų atsilankė,— nežinia, ar tai iš priežasties lietaus, ar Brighton Parko moters da neišėjo iš senų gyvenimo rėmų ir tebevergauja senovės prietaruose. Kalbėtoja daugiausia kalbėjo į moteris, bet jos kalba palietė ir vyrus, kurie taip atydziai klausė jos kalbos.

Nors kalbėtoja kalbėjo gana ilgai, bet nesimatė, kad kas-nors būtų išėjęs lauk laike prakalbos. Pasirodo, kad kalbėtoja gali užinteresuoti atsilankiusius.

Tarp kitko d. K. Petrikenė savo kalboj prirodinėjo gyvenimą tų šeimynų, kurių moters nesilanko į prakalbas, nepriklauso pažangiose organizacijose ir nesilavina sykiu su susipratusiais darbininkais ir darbininkėmis, bet snaudžia savo namuose. Kalbėtoja aiškino, kad tos moterėlės vistiek nepraleidžia dykai laiko, bet linksminasi su sveteliais ir tuština alaus bačkutes.

Pasibaigus prakalbai, vakaro vedėja paprašė susirinkusių, kad paaukautų kiek kas išgali padengimui lėšų. Surinkta aukų \$2.76. Visiems aukavusiems tariau širdingą aciu.

Moteris, norinčios įstoti į L. M. P. S. 58 kp. atsilankyti į susirinkimus, kurie buna pirmą nedėdienį kiekvieno mėnesio, 2 val. po pietų, svetainėje, ant 45-tos ir Paulina gatv.

J. Vasiliauskienė.

SHENANDOAH, PA.

Mirė Vincentas Kapočius.

Žmogaus gyvenimas ir mirtis—tai didžiausia misterija. Šiandien žmogus vaikščioja linksmas ir sveikas, o rytoj gali but užmigęs ant amžių.

Taip čia atsitiko ir su Vincu Kapočium. Vaikinas buvo vos tik pražydes, pilnas gyvybės ir jėgų, per Velykas vaikščiojo sveikas ir linksminosi su draugais, o ant rytojaus jau nebeišvydo šio pasaulio. Tėvas nuėjo iš ryto prikelti ir rado Vincą užmigusį ant visados.

Tai buvo toks smugis tėvams ir draugams, kad sunku plunksna aprašyti. Tėvas apsiliejo ašaromis, motina apalpo ir tik pašauktas daktaras ją atgaivino. Susirinko šimtai žmonių ir veik visi verkia.

Daktarai pripažino, kad jaunas Kapočius mirė nuo širdies paralyžiaus, ir mirė miegodamas. Kaip iš vakaro atsigulęs užmigo, taip iš ryto ir rado jį miegantį, tik jau miegantį amžinu miegu.

Velionis buvo darbštus vaikinas, prigulėjo prie Jaunų Socialistų Lygos ir kitokių pažangių organizacijų. Ateinantį rudenį rengėsi važiuot į Bostoną mokytiis.

Kad Vincas darbštus ir visų mylimas vaikinas, tai geriausia liudija daugybė gėlių, suneštų draugų, genčių ir organizacijų. Daugiausia domos į save kreipė gėlės supintos į pagalvį, per kurį ėjo pertrauktas raudonas retėžis su užrašu: "Mylimam Draugui Vincentui, Nuo Jaunų Socialistų Lygos iš Girardville, Pa. Kitas pluoštas gėlių buvo su panašiu užrašu nuo Shenandoahio Jaunų Socialistų Lygos. Didžiausis vainikas buvo "Nuo Draugų". Buvo tai supintas iš įvairių gėlių didelis ratas, kurio kraštas buvo užlaužtas, kas reiškė, jog Vinco mirtis išlaužė jo draugų ratelį spragą. Ir daugiau buvo galybė gėlių vainikų, bet visų negi išskaitysi. Apskaitoma, kad išviso gėlių buvo nemažiau, kaip už \$200.

Lydint velionį per miestą, visus vainikus nešė jaunos merginos. Laidotuvėse dalyvavo daugybė ir svetimtaučių.

Velionis paliko dideliu nuliudime senus savo tėvus, dvi seseris (M. Konkilaukienę Shenandoah'ryje ir Margaretą Michelsonienę, So. Bostone) ir brolių dentistą, Antaną Kapočių, S. Bostone.

Vienas Draugų.

BOSTON, MASS.

Progresistė progresuoja.

Draugė E. Ulčinskaitė, R. N., kuri pernai baigė miesto ligoninėj norsės mokslą ir tame pat ligonbuty užėmė vyresnės norsės vietą, šiomis dienomis liko paskirta naktine

perdėtine visam ligonbutyj.

Drg. Ulčinskaitė priguli prie So. Bostono L. M. P. S. 13 kuopos ir visuomet dalyvauja laisvų ir šiaip pažangesnių draugijų parengimuose.

Da vienas faktas, jog Shenandoah'ris, Penn., kur d. Ulčinskaitė gimė ir augo, suteikė lietuvių visuomenei gabių ir talentingų čia augusių moterų ir merginų.

Linkiu savo draugei kuogeriausios kloties.
Progressistė.

CHICAGO, ILL.

Bal. 27 d. LSS. VIII Raj. surengė d. K. Petrikienei išleistuvių vakarienę. Nors vos porą sykių pranešta vietinėse žiniose, bet vakarienėj dalyvavo 125 ypatos. Vakarienės surengime daugiausia pasidarbavo dd. Jurgaitienė ir A. Audickienė, taip-pat dd. J. Jurgaitis, A. Audickas ir K. Ragaišius pridėjo savo triuso prie surengimo vakarienės.

Baigiant vakarienę d. A. K. perstati-nėjo kalbėtojus. Neminėsiu jų kalbų, tik pažymėtina tai, kad visi kalbėjo apie tai, kodėl toks nesutikimas yra tarpe rytiečių ir vakariečių. Taip-pat patėmijo, kad šita vakarienė skiriasi nuo pirmiau buvusių. Mat, pirmiau vakarienėse budavo visi inteligentai: daktarai, redaktoriai, advokatai ir biznieriai, o dabar jų nėra. Toliau sekė šokiai ir lietuviški žaislai.

Išgirdę, kad d. K. Petrikiene jau apleidžia Chicagą, visi gailėjosi, klausinėdami kada vėl atvažiuos. Kaip d. J. Jukelis, taip ir Petrikiene labai patenkino chicagiečius ir apielinę, išskiriant keletą. Mes labai stebimės iš tulų rytiečių, kurie per "Laisvę" ir "Keleivį" peikia jus; bet mes duodame jiems pagarbą už jų gabumą. Kalbant teisybę, mes darbo žmonės, daugiau pasimokinom iš d. J. Jukelio ir Petrikienės prakalbų, negu iš kitų, tai parodo žmonių pasitenkinimas. Reikia tarti ačiu LSS. VIII Raj. valdybai už jų veiklumą, nes trumpu laiku jau du maršrutu surengė.

Gal niekur nėra tiek kalbėtojų, kiek Chicagoj, bet 1-os Geg. prakalboms negali-

ma prisiprašyti. Vieni laiko neturi, kiti sako, kad VIII Raj. bolševikai užvaldė, ir juos niekina. Kiti kitokiais budais atsisakinėjo. O kada ima lavintis patįs darbininkai, tai žiurėk ir kritikuoja per laikraščius. Mat, netinka.

Chicagoj neperseniai susitvėrė menševikų klubas, arba geriau sakant, melagių klubas, nes taip jį vadina rusai. Aš jį pavadinsiu šmeižikų klubu, nes jie nieku daugiau neužsiima, kaip niekinimu bolševikų. Tas klubas susideda iš tų, kuriems buvo mažai vietos prie rusų 4 kuopos ir iš tų, kuriuos išvarė iš savo tarpo už jų negerus darbus. Didžiuma žydų; yra keletas ir lietuvių, kurie irgi moka pusėtinai kolyti bolševikus ir dabartinę Rusijos valdžią. Keista, kad ir P. Grigaitis (?) randasi tarpe jų. Tą pasakė žydas M. Kynoi, išivių socialistų konferencijoje, to klubo tvėrėjas ir pabėgėlis iš rusų kuopos.

B. Fabrica.

BINGHAMTON, N. Y.

Bal. 12 d. L. M. P. S. 23 kp. surengė "Žiurstų balių". L. M. P. S. 23 kp. narės paaukavo dovanų toms, kurių bus gražiausi žiurstai. Dovanas laimėjo šios ypatos: E. Mikelionienė—"Moterų Balsą" metams; K. Vaiciekauskienė—"Kardą" metams; M. Gasparaitienė—rankų darbo krepšelį. Nors publikos buvo nedaug, bet visi liko patenkinti; linksmi pasišokę išsiskirstė namon. Kaip girdėt, kuopai liko pelno keli doleriai.

Balandžio 28 d. L. M. P. S. 23 kp. laikytam susirinkime nutarė surengti pikniką 9 d. Birželio "Moterų Balso" naudai. Išrinko komisiją parinkimui tinkamos vietos. Nutarė paaukauti iš izdo \$5 LSS. Agitacijos fondui.

Tulos narės per žiemą rupinosi vaikų draugijėle: mokino vaikus lietuviškai skaityti ir rašyti. Dabar jau pradėjus orui atšilti, pertrauks mokinimą iki vėl oras atvės. Uždarant mokyklėlę nutarta surengti vaikų draugijėlės koncertą, kuris įvyks gegužės 24 d. Tos pačios dienos vakare

L. M. P. S. 23 kp. buvo paskaita. Skaitė iš knygutės "Ateities Moters", parašytos dr. Meta Stern. Iš anglų kalbos vertė d. V. Andriulevičius. Publikos buvo neperdaugiausia; kaip matyt, visi liko patenkinti. Aukų surinkta padengimui lėšų \$3.00.

Jauna Proletarė.

NEWARK, N. J.

Balandžio 20 d. š. m. L. M. P. S. 10 kuopa buvo surengus "Rožių ir Pundelių Balių". Pavyko labai puikiai. Pagirtina, kad balius surengta be svaiginančių gėrimų. Jaunimo buvo prisirinkę nemažas būrelis. Iš šalies žiurint, puikiai atrodė rožėmis papuoštas jaunimas. Pelno liks apie \$50.

Pastaruoju laiku LSS. 11 kuopoj apsi-reiškė nepaprastas, ir reikia pasakyti, gana sveikas bruzdėjimas. Beveik kas nedėdienis rengiama savitarpinės diskusijos, prelekcijos. Tas išeis ant naudos visiems: klausytojams ir prelegentams. Pirmieji turės progos šį-tą naujo patirti, o antrieji noroms-nenoroms turės pavartyti dulkinas knygas, kad neužmiršus jų skaityti. Bal. 9 d. drg. Dobinis kalbėjo apie "Liet. atbudavimo bendrovę"; paskui buvo diskusijos.

Bal. 21 d. d. K. Kazanauskas skaitė prelekciją temoje: "Kalbėjimo taisyklės", ir diskutuota klausimas: "Kokios ekonominės sąlygos yra reikalingos įvykinimui socializmo tvarkos". Viskas ėjo labai gyvai. Ateityje žadama surengt lekciją tema: "Socializmas".

Kaip visur, taip ir pas mus, neapsieinama be kuriozų. Štai tą patį nedėdienį, po diskusijų, būrelis draugų susirinkę privatiškoje d. J. Gasparaičio stuboje, bežaidžiant, pakeltas klausimas: "Ar verta senberniams gyventi?" Draugai, pakėlusieji klausimą, remdamiesi senovės ir vidurinių amžių filosofais, gana vykusiai atakavo gyvenimą ir kvietė visus senbernius mirti. Vienok, man prisieina paabejoti tų "mirties draugų" širdingumui. Aš bijau, kad tie draugai nepa-

sidarytų sau galą, tai yra, neužbaigtų savo mizerno gyvenimo dienas pasikabinę (gelbėk viešpatie! ne ant šakos), ant kaklo kokiai-nors mėlynakai. Reikia pastebėti, kad jie kaip tik turi didelį palinkimą prie to.

Norinti Gyventi.

CHICAGO, ILL.

Darbininkų šventė ir L. D. T.

Organizavimas L. D. T. ir prisidėjimas prie jos, apvyklė Chicagos socialistų kuopas. Socialistai, remdami tarybą, tikėjosi, kad jiniai eis kartu su socialistais, o ypatingai svarbiuose klausimuose. Šitoks manymas pasirodė klaidingu. Taryba su socialistais nesiskaito, nežiurint, kad jiniai yra tvarkoma pačių socialistų. Tiesa, taryba dabar turi savo organą, per kurį skelbia savus reikalus ir patarnavimus darbo žmonėms. Kuomet socialistai neteko laikraščio, jų intaka pamažu pradėjo pulti, jų veikimas darosi siauresnis. Viskas pradeda virsti tarytos pusėn.

Darbininkų taryba yra ir pasiliks per tam tikrą laiką ir su ja peštis nematyt reikalo,—tegu sau gyvuoja. Juk jiniai turi darbininkų klesos programą, jiniai ketino kovoti už darbininkų pasiliosavimą, jiniai ketino buti visur su darbininkais, o ypatingai svarbiausiuose kovos momentuose. Viskas tas labai puiku. Bet kuomet mes, viso pasaulio darbininkai, rengėmės parodyt savo spėkas 1-mos Gegužės apvaikščiojime, tai Darbininkų taryba nedalyvavo. Kodel taip keistai pasielgė Darbininkų taryba?

J. Vasiliauskienė.

PHILADELPHIA, PA.

Balandžio 28 d. Laisvės Klubas surengė debatus temoje: "Ar lietuvių seimas New Yorke atnešė naudą?" Debatoriai buvo: adv. F. J. Bagočius iš So. Bostono ir J. V. Stilsonas, LSS. Sekretorius. Debatų tema, vėliau, delei kokių tai priežasčių, buvo pakeista sekamai: "Ar socialistams verta buvo dalyvauti tame seime?" Debatai buvo labai įdomūs ir gyvi. Buvo susirinkę virš

1000 publikos ir visi atydžiai klausė. Bagočius darodinėjo, kad socialistai turėjo dalyvauti seime; Stilsonas gi darodinėjo, kad socialistams nėra reikalo kartu veikti su buržuazija. Pabaigoj debatų buvo balsavimas: už Bagočiaus atstovaujama nuomonę balsavo 260; už Stilsono—602. Klerikalai visai nebalsavo, nes kaip vienas, taip ir kitas debatoriai juos tarkavo. Laisvės Klubo jaunimas abiem debatorium dovanuoja po bukietą gėlių.

Tokie debatai labai pageidaujami, nes ne vienas gali pasimokinti iš jų.

1 d. Gegužės šventę LSS. 1 kp. apvaikščiojo kartu su rusais. Lietuviškai kalbėjo d. J. V. Stilson. LSS. 1 kp. Choras sudainavo porą dainelių. Kalbėjo taip-pat rusų, latvių ir anglų kalbėtojai. Dainavo rusų ir latvių chorai. Buvo perstatyta keletas gyvų vaizdėlių. Publikos buvo apie 1000. Vakarą pavyko gerai visais atžvilgiais.

3 d. gegužės vietos Socialistų Partijos lokalas surengė koncertą ir prakalbas Me-

tropolitan Opera House, paminėjimui K. Markso 100 metų gimimo sukaktuvių. Kalbėjo iš New Yorko, socialistai aldermanai, Shiplakoff, Lee, Charney ir vietinis Chas. Sehl. Iš kalbėtojų geriausiai kalbėjo tik Ch. Sehl, vietinis. Kiti visi persigėrę šios gadynės nuodais. Koncerto dalis gana puiki buvo. Publikos buvo apie 6000. Socialistų lokalui liks ir pelno.

Geg. 4 d. L. M. P. S. A. 11 kp. buvo surengusi vakarėlį su perstatymu veikaliuko "Mylėk Artimą", kurį atliko vieni vaikučiai. Paskui kalbėjo P. Grigaitis, "Naujiečių" redaktorius apie 1-mą Gegužės šventę ir apie K. Markso nuopelnus.

Vaikučiai, kaip pirmą sykį Philadelphiaj ant scenos, tai puikiai savo programo dalį išpildė. Ypač puikiai atidarė vakarą sudainuodami Internacionalą. Vaikučiai, daugiausia buvo nariai "Žiburėlio" draugijėlės, kurią bendrom spėkom palaiko L. M. P. S. A. 11 kp. ir LSS. 1 kp.

Publikos buvo apie 250.

A. A-tė.

Šeimyninkių Skyrius

AVIŽINIAI PYRAGAIČIAI.

1 puoduką cukraus, pusę puod. sviesto, 3 puod. luptų avižų (quaker oats), 3 kiaušinius, 1 puoduką miltų, 2 šaukštuku kepamo pauderio, 2 šaukštuku vanilijos. Viską gerai sumaišyt, šaukštu sudėt rundiniais blyneliais, atskiriam vieną nuo kito ant blėtos ir kepti.

BALTAS KEIKSAS.

Pusę puoduko sviesto, 1 puoduką cukraus, 1 puod. pieno, 2 puod. miltų, 4 kiaušinių baltymus, 2 šaukštuku kepamo pauderio. Sviestą ir cukrų reikia gerai išmalt. Baltymus suplakt į drutą putą; miltus ir pauderį persijot ir viską sumaišius kept vienoje ar dviejose blėtose vidutinio karščio pečiuj.

BALTAS LIUKRAS (FROSTING)

2 puoduku cukraus, pusę puod. vandens, 2 kiaušinių baltymu. Išvirint cukrų su vandeniu iki tirštumui ir pilant į dručiai suplaktus baltymus plakt, kad į šmotus nesušoktų.

K. S. L.

BALTA DUONA SU BULVĖMIS IR RYŽIAIS.

Išvirink du puodukus ryžių, kad būtų minkšti ir išsunk tą vandenį nuo ryžių. 2 svaru bulvių suvirink ir gerai sutrink, kad būtų minkštos, ne šmotuotos, 2 kvortas nuo ryžių vandens, 1 unciją mielių (yeast cake), 2 uncijas taukų ar sviesto, 2 uncijas druskos. Tą visą mišinį sudėk ir užminkyt su baltais miltais. Bus geriausia duona.

DEL PUSRYČIŲ "MUFFINS".

Pusę svaro miltų (kokių tik nori, vis tiek), pusę uncijos arba 2 šaukštuku baking powder, 2 kiaušinius, 2 uncijas cukraus, pusę uncijos druskos, 2 puoduku pieno, 3 uncijas taukų ar sušildyto sviesto. Sumaišyk gerai ir kepk. Bus apie 2, "muffins" vadinamos blekės.

BALTA AVIŽINĖ (OATMEAL) DUONA.

1 kvorta vandens, 1 svaras avizinių kruopų (oatmeal), 2 svarai baltų miltų, 1 uncija druskos, 1 uncija mielių (yeast), 1 uncija cukraus, 2 uncijos taukų. Vandeni atvirink ir supilk avizinius miltus (oatmeal), kad sušustų. Pavirink apie 5 minutes; įpilk 2 puoduku pieno, atvėsink ir sudėk viską. Užminkyk vidutiniškai, ne kietai. Leisk iškilt per naktį. Bus geriausia duona. Galima ir daugiau baltų miltų dėti, kaip du svarus. Minkos taip, kaip paprasčia duona.

V. Norbuth.

OBUOLINĖ KOŠĖ.

Paimk apie 6 rugščius obuolius, nulupk žievę, išpjauk vidurius ir išvirk minkštai įpylus biskį vandens ir 1 puoduką cukraus. Jei obuoliai labai rugštūs, tai reikia dėti daugiau cukraus taip, kad būtų gana saldu. Išmaišyk išvirtus obuolius gerai, kad nebutų kietų šmotukų, bet tirštas sūsas; įpilk 1 šaukštuką (mažą) vanilijos ir išplakus 3 ar 4 kiaušinio baltimus į kietą putą sumaišyk palengva tą putą su virtais obuoliais ir valgyk.

Šitą reikia tuoj padarius valgyt, nes pastovėjus sugenda ir lieka negardi.

OBUOLINIS KASTETAS.

Nulupk apie 6 rugščius obuolius, užpilk pusę puoduko vandens ir virk. Kada jau pusiau išvirę, išimk ir sudėk į gilų blekinį indą, apipilk sekamai pritaistytu skystimu: Ant kiekvieno puoduko pieno reikia dėti 1 kiaušinį, pusę puoduko cukraus ir išplakus-sumaišius su pienu apipilt obuolius,

įpylus 1 šaukštuką vanilijos del skonio. Daryt tiek to skystimo, kiek reikia, kad obuolius aptektų.

Obuolius reikia sudėti greta vieną prie kito, įdėti į pečių ir kept pusę valandos.

SAIKAS VIETOJ SVARUMO.

Kadangi ne visos šeimyninkės turi svarstyklės, kad pasvėrus reikalingus prie valgio gaminimo dalykus, tai paduodu čion saiko lentelę, kurios pagalba galima apsieit be svarstyklių.

Paprastos kavos puodukas vidutinio didumo yra pusė pintės.

Viena kvorta sijotų miltų yra 1 svaras.

Viena pintė smulkaus cukraus sveria 1 svarą.

Du puodukai sviesto gerai prikimšti, sveria 1 svarą.

Viena kvorta labai smulkaus (pouderiuoto) cukraus sveria 1 svarą ir 1 unciją (į svarą eina 16 uncijų).

Viena kvorta geriausio rudojo cukraus sveria 1 svarą ir 2 uncijas.

Dešimt kiaušinių sveria 1 svarą.

Aštuoni lygūs valgomi šaukštai padaro džilę (gill).

Naudok 1 mažą valgomą šaukštuką sodės į 1 kvortą miltų.

Naudok 2 kupinus mažus šaukštukus kepamų miltelių (baking powder) į 1 kvortą miltų.

Vieno puoduko saldaus ar rugštaus pieno užtenka padarymui tešlos iš 1 kvortos miltų.

40 lašų sudaro 1 mažą kavos šaukštuką.

Labai reikalingu dalyku yra kiekvienai šeimyninkei prie valgio gaminimo turėti blekinės mieras nuo džilės (gill) iki kvortai. Jos ne brangiai lėšuoja, o labai parankios, kada reikia ką mieruoti.

J. B.

Kad apsaugot batus nuo permirkimo, reikia padaryt mišinį vaško (bičių) su avies lajum ir ištrint juo padus ir kraštus batų. Tas neduoda permirkt batam, kuomet buna šlapia ant gatvės.

Juokų kampelis

Lygios tiesos.

Ji: Ar tamsta žinai, kad vyras, už kurio aš tekėsiu, turi lygiai tiek-pat turto turēt, kiek ir aš.

Jis: O tas labai lengva sutvarkyt: paveskit pusę savo turto man, ir busime lygūs.

‡ ‡ ‡

Bedievis.

Kunigas: Jonai, ar tu eini į bažnyčią?

Jonas: O ką aš ten veiksiu.

Kunigas: Nagi pasimelst dievui.

Jonas: Už ką aš jam melsiuos? Ką jis man duoda?—Duonkepys iškepa duoną, pienius atveža pieną, pinigūs aš pats užsidirbu.—O dievas ką man duoda?

‡ ‡ ‡

Kryžius ant mėnulio.

Kovo 23 d. tulos davatkos matė aiškiai kryžių ant mėnulio, ir labai nusiminusios pradėjo pranašaut, kad jau greitai busianti svieto pabaiga.

Vietinis kunigas persigando da daugiau, bet kitokius išvedimus iš to padarė.

—Po šimts pypkių,—sakė jis verkdamas savo gaspadinei,—jei jau kryžius nusikraustė ant mėnulio, tai turbūt reiškia, kad ir kunigai umai turės ten kraustyti.

‡ ‡ ‡

Išprosjio.

Tulas ponas sugrįždamas namon, pasitiko žmogų, nešantį čielą glėbį jo drapanų.

—Kur tu neši mano drapanas,—užklausė ponas.

—Aš, tamstėle, esu kriaučius nuo kampo, ir nešu jas prosyt,—atsakė žmogus.

—Tai išprosyk ir šitą,—sako ponas nusivilkęs overkoutą ir mesdamas jam ant rankų.

Parėjęs namon ponas randa savo moterį verkiančią.

—Kas pasidarė,—klausia jis.—Ar katinas pastipo?

Ne, sako moteris, vagis įlindo ir išnešė visas tavo drapanas.

Vertė J. B.

L.M.P.S.A. Reikalai

NAUJOS KUOPOS.

59 kp. So. Manchester, Conn., susitvėrė iš 12 narių.

60 kp. Pittsburgh, Pa.

61 kp. Lowell, Mass., susitvėrė iš 9 n.

62 kp. Shenandoah, Pa., susitv. iš 16 n.

63 kp. Nanticoke, Pa.

41 kp. Akron, O., atgijo likviduota kp.

18 kp. Hartford, Conn. atgijo likv. kp.

Illinois valst. susitvėrė III Rajonas.

Z. Puišutė, centr. sekr.

ĮNEŠIMAS REFERENDUMUI.

L. M. P. S. Pild. Kom. įneša, kad L. M. P. S. išimty čarterį (charter). Jei bent viena kuopa parems šį įnešimą bėgyje 40 dienų, tai jis eis nubalsavimui.

Z. Puišutė, centro sekr.

PASEKMĖS L. M. P. S. Referendumo.

Bals. 1. Kad "Mot. Balsas" būtų narėms duodamas už narines mokestis: už—375 bals., prieš 122 bals.

Bals. 2. Vieton duot "Moterų Balsą" už narines mokestis, kad būtų duodama narėms už 50c į metus: už—91 bals., prieš—286 bals.

Bals. 3. Kad L. M. P. S. turėtų suvažiavimą 1918 m. Philadelphijoj. Už—458 bals., prieš—40 bals.

Pasirodo, kad "Moterų Balsas" turės but duodamas už narines mokestis ir L. M. P. S. suvažiavimas turi įvykt 1918 metais. Pagal Pild. K-to nutarimą, suvažiavimas įvyks spalio 4 ir 5 dd. Philadelphijoj, Pa.

Z. Puišutė,
Centro Sekr.

L. M. P. S. Centro Sekretorės Raportas nuo balandžio 1 d., 1917 m. iki sausio 1, 1918.

Užėmiau centro sekretorės vietą bal. 1 d. 1917 m. Nuo to laiko iki sausio 1 d. 1918 m., parašiau susivienijimo reikaluose 416 laiškų. Atėjo 345 laiškai.

Perėjo du referendumai: pirmas, kad renkant naujas viršininkes į L. M. P. S. centro įstaigas būtų duodama bent šešios savaitės laiko apsvaistymui per organų kandidačių kompetentiškumo. Antras, kad padidint "Moterų Balsą" iki 32 puslapių.

Vienas iš svarbesnių L. M. P. S. nuveiktų darbų—tai išleidimas knygos "Šeimyna Seniau, Dabar ir Ateityj".

Pagal L. M. P. S. suvažiavimo ir vėliau, referendumo nutarimą, kad rinkt statistiką iš kuopų veikimo, išsiuntinėjau tam tikras blankas į 50 kuopų. Sugrąžino blankas tik 24 kuopos. Tarpe tų, kurios nesugrąžino blankas randasi šios kuopos: 1, 4, 11, 13 ir 22. Tose kuopose randasi mūsų centralinė valdyba ir tai, rodos, tos kuopos, kurios, tēmijant iš laikraščių, atrodo stovincios tarpe veikliausių kuopų. Tai nemalonius tų kuopų draugių apsileidimas.

Iš sugrąžintų blankų pasirodė, kad tos 24 kuopos per 1917 metus laikė 274 susirinkimus, surengė 53 prakalbas, 10 paskaitų, 63 pasilinksminimo vakarus, išplatino 1,435 egz. pavienių numerių "Moterų Balsą"; per kuopų agentus užrašyta 257 prenumeratos "M. B.", parduota literatūros už \$137.81, ir viso aukų surinkta susirinkimuose ir suaukauta iš kuopų išdų \$554.12, kurių dalis paskirta Rusijos revoliucijai, šelpimui kalinių, "Mot. Balsui", Apsig. fondui, "Laisvės" popieros fondui ir įvairiems kitiems tikslams.

8 kp., Lawrence, Mass., pasižymėjo kaip veikliausia: surengė daugiau prakalbų, pasilinksminimo vakarų, daugiau aukavo pinigų įvairiems tikslams ir stovi tvirtiau finansiškai, negu kokia kita kuopa.

17 kp., Detroit, Mich., stovi antra iš eilės; pasižymėjo platinimu literatūros. 17 kp. per 1917 m. pardavė daugiau literatūros, negu visos kuopos kartu per 1916 m., kurių buvo, rodos, 26. 24 kp., Cleveland, O., išplatino daugiausia pavienių "Mot. Bals." numerių.

Užėmus man vietą, L. M. P. S. turėjo

35 gyvuojančias kuopas. Iki sausio 1, 1918, tapo sutverta 17 kuopų. Viso kuopų iki sausio 1, 1918 užaugo iki 52. Daugiausia kuopų sutverta Mass. valstijoje.

Sulyginus L. M. P. S. veikimą 1916 m. su 1917 metais pasirodo, kad veikimas per 1917 metus buvo 75 nuošimčiais didesnis už 1916 m. Prie to turiu neužmiršti, kad moterų veikėjų skaitlius nedaug padidėjo. Nors, tiesa, naujų atsirado, bet už tai kelios senosios nustojo veikusios.

Z. M. Puišutė,
L. M. P. S. Centro Sekr.

PRANEŠIMAS VISOMS L. M. P. S. KUOPOMS.

Šiuomi pranešu, jog nuo buvusios L. M. P. S. A. izdininkės d. J. Benesevičiūtės, balandžio 14 d., 1918, priėmiau izdą su visais dokumentais, viso \$518.63. Del geresnės tvarkos ir kad mažiau būtų keblumų, kuopoms duodu patarimą, jog siunčiant mokėtis į centrą, visuomet money orderį ar čekį išrašytumėt izdininkės B. Bubliauskienės vardu, o laišką adresuotumėt fin. sekretorės B. Bočkiūtės vardu. Nerašykite money orderių nė "Laisvės", ne Benesevičiūtės, sekretorės ar kieno kito vardu, nes tas suteikia didelį neparankumą ir keblumą pinigų iškolektavime.

Su augšta pagarba,
B. Bubliauskienė,
dabartinė centro izdininkė.

II RAJONO 2-ra KONFERENCIJA.

II Rajono L. M. P. S. 2-ra konferencija įvyks 26 d. gegužės, 11 val. ryte, Socialistų svetainėj, 376 Broadway, So. Bostone.

Visos Massachusetts valstijos kuopos yra kviečiamos dalyvauti minėtoje konferencijoje, nežiurint, ar jos jau priguli prie rajono, ar dar ne. Tos, kurios dar nepriguli, galės prisidėti per konferenciją. Visos delegatės, kaip nuo senų, taip ir nuo naujai prisidėjusių kuopų, turės lygų sprendimo ir tarimo balsą.

Taigi, draugės, sulaukė susirinkimo,

arba sušaukę "extra", malonėkite išrinkti tiek delegačių, kiek tik galima, tai yra, vieną nuo kuopos ir po vieną nuo kiekvienos dešimties narių.

Geistina, kad kuopos parupintų kokius nors naujus sumanymus rajono ir susivienijimo naudai, kuriuos surašę, kartu su delegačių mandatais atvežkite konferencijon. Prisidėjimas kuopų prie rajono yra butinai reikalingas, ypač dabar, kuomet mūsų centre neviskas taip, kaip turėtų būti. Antra, rajonas yra butinai reikalingas palaikymui silpnesnių kuopų, taipgi varymui platesnės ir pasekmingesnės agitacijos.

Pirma mūsų konferencija buvo gana nuosekli ir daug entuziazmo sukėlė draugėse. Antra gi konferencija turėtų buti daug naudingesnė ir įspudingesnė, nes turėjom šešis mėnesius laiko prie jos prisirengti. Kuopos, kurios jau negalėtų siųsti delegačių, o vienok norės prisidėti prie rajono, arba turės kokius naudingus sumanymus rajono ar susivienijimo naudai, gali tai pasiųsti laišku organizatorei, kuri perduos konferencijai. Tikėdama, jog neatsiras nei viena kuopa, kuri neprisiųstų delegačių, pasilieku jusų organizatorė,

M. Michelsonienė.

Klaidos pataisymas.

"Mot. Balso" N 1-2 įvyko klaida: pasakyta, kad II Raj. konferencija įvyks liepos mėn, o turėtų buti: **gegužės 26, 1918**. Taip yra nutarta ir paskelbta "Laisvėj" ir "Keleivyj". Kuopos privalo pasirupinti išrinkti delegates ir prisiųsti į konferenciją 26 d. gegužės.

B. Bubliauskienė, II Raj. sekr.

ŽODELIS OHIO IR MICHIGAN VALSTIJŲ L. M. P. S. KUOPOMS.

Gerbiamos Draugės! Ar nebutų geras dalykas sušaukus Ohio ir Michigan valstijų L. M. P. S. kuopų konferenciją tuo tikslu, kad įsteigus tųdviejų valstijų rajoną? Konferencija, mano nuomone, būtų galima su-

šaukti į Detroit, Mich. apie šių metų birželio mėnesį.

Gerbiamųjų draugijų progresiščių prašyčiau šį sumanymą artimiausiuose savo kuopos susirinkimuose apsvarstyti ir savo nuomonę išreikšti per laikraštį. Man regis, kad įsteigti rajoną mums labai reikia, idant galėtume gerai organizuoti savo veikimą ir vesti smarkesnę agitaciją tarp moterų darbininkių tose dviejose valstijose.

Draugės, pagalvokime apie tai ir pasirupinkime tatai įvykinti.

L. M. P. S. Narė.

L. M. P. S. CHICAGOS IR APIELINKĖS KUOPŲ KONFERENCIJA.

Nedėlioį, balandžio 14 d. įvyko L. M. P. S. A. Chicago ir apielinkės kuopų bendras susirinkimas (konferencija), M. Meldažio svetainėj. Susirinkimo tikslas buvo pasitarti apie organizavimą Chicagos ir apielinkės L. M. P. S. kuopų rajoną, idant tuo budu arčiau sujungus vietas ir apielinkės kuopas pasekmingesniai skleidimui progresyvės ir socialistinės idėjos tarpe lietuvių moterų; platinimui darbininkių bei L. M. P. S. išleistų raštų; organizavimui naujų L. M. P. S. kuopų ir stiprinimui senųjų, ir abelnai, lietuvių moterų kultūriniam kėlimui.

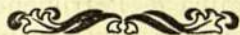
Susirinkimą atidarė J. Vasiliauskiene 1:40 val. po pietų. Tvarkos vedėju posėdžiui išrinkta P. Raudienė. Užklausus keilių kuopų narės dalyvauja konferencijoje, pasirodė, kad randasi nuo sekamų kuopų: 9, 25, 29, 43, 58 ir 47. Po to pakviesta kalbėti d. K. Petrikiene iš Brooklyn, N. Y. Savo aiškia kalba d. Petrikiene nurodė reikalingumą ir naudą tokio susivienijimo. Po trumpos d. K. Petrikiene kalbos visos susirinkusios L. M. P. S. kuopų delegatės apsvartė reikalą organizuoti Chicagos ir apielinkės L. M. P. S. kuopų rajoną. Pripažino tai esant butinai reikalingu ir vienbalsiai nutarė įsteigti rajoną, pavadinus "L. M. P. S. Chicagos ir apielinkės kuopų Rajo-

nu". (Butų daug geriau numeriuot rajonus; I ir II jau yra. Chicagos galėjo but III Rajonas.—"M. B." Red.). Viena iš susirinkusiųjų pasisakė turinti prirengus projektą, sulig kuriuo galėtų tvarkytis įsteigtasis rajonas. Perskaicius, tapo nutarta svarstyti po vieną paragrafą atskirai. Kai-kurie paragrafai tapo priimti, kiti pataisyti, o tuli panaikinti.

Vėliau rinkta laikinasai L. M. P. S. Chicagos ir apielinkės kuopų rajono komitetas. Išrinkta iš sekamų asmenų: M. Dundulienė, organizatorė; J. Vasiliauskienė, sekretorė; J. Žimontienė-Žemaitė, izdininkė; komiteto narės: O. Vikšrienė ir A. Kaminškie. Nutarta, kad tvarkimosi projektas butų leistas visų kuopų nubalsavimui. Pirmą rajono konferencija nutarta sušaukti Chicagoj, kuri įvyks apie rugpjūtį mėnesį. Padengimui rajono išlaidų konferencija sumetė \$3.54. Baigiant konferenciją d. K. Petrikienė kalbėjo antru sykiu. Aiškino apie dalykų stovį L. M. P. S. centre, butent, del kokių priežasčių nebuvo galima gauti iš ten jokių žinių. Drg. K. P. pasakė, kad susivienijimas turi stengtis apmokėti savo darbininkes, tuomet neįvyks panašių atsitikimų. Dabar L. M. P. S. centro darbininkės visą darbą turi atlikti vakarais, o dieną dirba dirbtuvėse. Del tos priežasties jos nepajiegia atlikti savo darbo. Kalbėtoja išreiškė ačiu gerb. Žemaitėi, kuri visados rėmė "Moterų Balsą" savą raštais, taip-pat kvietė visas progresyves moteris, kad kiek galėdamos rašinėtų į "Moterų Balsą".

Konferencija uždaryta 5 val. po pietų.

J. Vasiliauskienė.

Kai-kurios mūsų progresistės, keistai progresuoja: žengdamos vieną žingsnį pirmyn, nepamiršta tris žingsnius žengti atgal. Sesutės! Žengkime tris žingsnius pirmyn, o nė vieno žingsnio atgal,—tada mes tikrai progresuosime.

KAIP AŠ JAUČIAUS...

Kada "Moterų Balsas" buvo paimtas į nelaisvę,—aš pajutau skaudžią žaizdą savo širdyj: tartum man kas buvo išplėšęs mieliausį kudikį iš mano rankų, ir įmetęs į mirties kalėjimą. Aš jaučiaus bėspėkė ir dideliame liudnume, nes negalėjau glamonėti savo rankom to kudikio. Kada jis laukė per kelis mėnesius nuosprendžio, aš buvau begalo susirupinus, kas atsitiks su tuo kudikiu, kuris da ką-tik gimęs, o jau turi tiek kentėti, lyg kad butų didžiausias prasikaltėlis. Teismas pažvelgęs į veidą nekalto kudikio, perskaitė laisvės dekretą.

Kada laiškanėšis padavė man "Moterų Balsą", aš nudžiugusi žiūrėjau į jo veidą, ir spaudžiau prie savo krutinės. Aš jaučiaus taip linksma, kaip kad jaustūsi ta motina, sulaukusi savo sunų iš karės lauko gyvą ir sveiką. Linkiu geriausių pasekmių, kad šis kudikis, greitu laiku išaugtų galingu milžinu.

B. Bubliauskienė.

Nauji Raštai

"Lietuvos Laisvė ar Lietuvos žmonių Laisvė" Dvi nepriklausomybės prasmės ir kodel socialistams netinka obalsis: "Lietuvos nepriklausomybė". 30 pusl. Parašė J. Baltrušaitis, išleido Liet. Soc. Sąjunga Am. Kaina 5c.

Šitoj knygutėj labai aiškiai ir nuosekliai aiškinama Lietuvos nepriklausomybės klausimas, ir nurodoma kokia tvarka Lietuvoj butų darbininkams naudingiausia.

Šią knygutę kiekvienas lietuvis darbininkas ir darbininkė turėtų perskaityti. Gaunama "Kovos" administracijoj.

"Karolius Marksas, jo gyvenimas ir mokslo charakteristika". Parašė L. Pruseika; išleido "Laisvės" bendrovė. Kaina nepažymėta, bet rodos lėšuoja \$1.00; 246 psl.

Labai interesinga ir naudinga knyga. Patartina kiekvienam perskaityti.

Nuo Administracijos

Kaip žadėjau šiame numeryj paskelbti kuopų surašą, kurios nutars surengti kėnors "Moterų Balso" naudai, tai gaila pranešti, kad ant surašo turiu tik 1 kuopą—Binghamton, N. Y. Ką kitos kuopos veikiate? Argi kitom nerupi "Moterų Balsas"? Juk mes turime net 65 kuopas! Kuri kuopa bus sekanti ant surašo?

Pasistengkite, Draugai ir Draugės, greitai atnaujinti prenumeratą, nes su šiuo numeriu sustosime siuntinėję tiems prenumeratoriams, kurių laikas išsibaigė.

"Moterų Balsas" dabar eis antra kleska kaip ir ėjo, todėl nebus trukdymų ir siuntinėsimė reguliarei. Pasistengkite padaryti jį tvirčiausiu ir populiariškiausi laikraščiu Amerikoj. Mes iš savo pusės gerinsime ir tobulinsime, o jusų priedermė jį remti.

Daugiausiai atydzios kuopos turi atkreipti į pavienių numerių platinimą. Dabar tik apie 10 kuopų platina pavieniais numeriais. Tą gali kiekviena kuopa padaryti, nežiurint kokioj kolonijoj nebutų, nes keletą kopijų vis galima parduoti. Artimiausiamė kuopos susirinkime apsvarkite, kiek galėsite parduoti ir pareikalauti iš Administracijos. Dirbkime energingai, o vaisių puikių turėsimė, nes "M. B." yra mūsų visų laikraštis. Ks. Baltrunytė, Adm.

L. M. P. S. A. KUOPŲ SEKRETORIŲ ADRESAI.

- 1 Kp., Brooklyn, N. Y., I. Jakimavičienė, 455 Grand St.
- 2 Kp., Worcester, Mass., J. Karazienė, 61 Harlem St.
- 4 Kp., Elizabeth, N. J., B. Bočkutė, 211 First St.
- 5 Kp., Rockford, Ill., O. Valiulienė, 622 Hulen St.
- 7 Kp., Schenectady, N. Y., F. Luke, 13 Engersoll Ave.
- 8 Kp., Lawrence, Mass., K. Yasinskiūtė, 196 Park St.
- 9 Kp., Chicago, Ill., Pet. Balielienė, 3543 S. Union Ave.
- 10 Kp., Newark, N. J., A. A. Bečienė, 400 Walnut St.
- 11 Kp., Phila., Pa., Ks. Baltrunytė, 535 N. Marshall St.
- 12 Kp., Waterbury, Ct., M. Mikalavičiūtė, 775 Bank St.
- 13 Kp., S. Boston, Mass., Mrs. J. Sarapienė, 73 G St.

- 14 Kp., Easton, Pa., S. Tarvydaitė, 1113 Ferry St.
- 15 Kp., Ansonia, Conn., M. Rolinaičiūtė, 15 Star St.
- 16 Kp., Springfield, Ill., M. Lekesienė, 1720 Matheny Av.
- 17 Kp., Detroit, Mich., Miss. D. C. Mack, 206 Cardoni Ave.
- 19 Kp., Donora, Pa., M. Andriulienė, 483 8th St.
- 21 Kp., Pittsburgh, Pa., Miss. V. Mason, 2814 Forbes St
- 22 Montello, Mass., Teodora Žizienė, 673 N. Main St.
- 23 Kp., Binghamton, N. Y., H. Žukienė, 282 Clinton St.
- 24 Kp., Cleveland, O., M. Rimkienė, 1185 E. 80th St.
- 25 Kp., Roseland, Ill., J. Grybienė, 125 E. 104th St.
- 26 Kp., Rochester, N. Y., R. Cernauskienė, 63 Dayton St
- 27 Kp., Cambridge, Mass., O. A. Kvetkauskienė, 39 Portland St.
- 28 Kp., Baltimore, Md., O. Paulionienė, 735½ W. Saratoga St.
- 29 Kp., Chicago, Ill., A. Čepukienė, 1648 W. Division St.
- 30 Kp., Bridgewater, Mass., O. Kirslienė, 234 Plymouth St.
- 33 Kp., Mahanoy City, Pa., E. M. Ječkevičiūtė, 300 E. Centre St.
- 34 Kp., Fitchburg, Mass., A. Samulienė, 201 Fairmount St.
- 36 Kp., Minersville, Pa., M. J. Ramanuskienė, 249 S. 4th St.
- 37 Kp., Grand Rapids, Mich., M. Vingilienė, 1548 Muskegon Ave., N. W.
- 38 Kp., Paterson, N. J., A. Valatkienė, 254 Wait St.
- 39 Kp., Monessen, Pa., E. Stočkienė, 1133 McMahon Av.
- 40 Kp., Lewiston, Me., E. Kaulakienė, Box 24.
- 41 Kp., Akron, Ohio, M. Uszciniene, Box 136, Goodrich Sta.
- 42 Kp., New Haven, Conn., O. S. Razinskienė, 128 View St.
- 43 Kp., Cicero, Ill., P. Garadauskienė, 1446 S. 50th Ave.
- 44 Kp., Norwood, Mass., J. Misevičienė, 50 Tremont St.
- 45 Kp., Bayonne, N. J., P. Šeštakaškiūtė, 43 W. 15th St.
- 46 Kp., Phila., Pa., St. Grinienė, 3120 Richmond St.
- 47 Kp., Waukegan, Ill., R. Motejaitė, 1326 Wictoryo St.
- 48 Kp., Wilkes-Barre, Pa., E. Kasparavičienė, 246 Poplar St.
- 49 Kp., Brighton, Mass., A. Bernott, 488 Western Ave.
- 50 Kp., Gardner, Mass., L. Bekesienė, 6 Cramford St.
- 51 Kp., Collinsville, Ill., M. A. Steponavičienė, 413 S. Aurora St.
- 52 Kp., Stoughton, Mass., J. Sidlauskūtė, 309 Canton St.
- 53 Kp., Plymouth, Pa., K. Stankevičienė, 143 Walnut St.
- 54 Kp., Scranton, Pa., P. V. Andriulienė, 534 N. Rebecca Ave.
- 55 Kp., Haverhill, Mass., M. Gardziulienė, 86 Margin St.
- 56 Kp., Easthampton, Mass., A. Baltrunienė, 52 Garfield Ave.
- 57 Kp., Carnegie, Pa., M. Balčiūnienė, 122 Cress St.
- 58 Kp., Brighton Park, Mass., J. Vasilauskienė, 1800 So. Central Park Ave.
- 59 Kp., So. Manchester, Conn., Miss V. Kempes, 224 Hartford Rd.
- 60 Kp., Pittsburgh, Pa., Z. Žvirblienė, 918 Chateau St. N. S.
- 61 Kp., Lowell, Mass., A. Čiuladienė, 7 Cady St.
- 62 Kp., Shenandoah, Pa., E. Motuzienė, 119 So. Ferguson St.
- 63 Kp., Nanticoke, Pa., Mrs. H. Sharis, 215 Pine St.

Pastaba kuopų sekretorėms: Jeigu kurios-nors kuopos sekretorės antrašas neteisingai paduotas, pasistengkit veikiai pranešti centro sekretorei.

S. M. Puishea, Centro Cekr.
Franklin Sq. House, Boston, Mass.

SKAITYKIT "MOTERŲ BALSĄ".

Prenumerata metams \$1.00, pavienis numeris 10 centų.
Adresas: Moterų Balsas, 535 N. Marshall St., Philadelphia, Pa. Raštus siųskit: 229 N. 6th St., Philadelphia, Pa.

Garsioji Mokslininko Bebelio Knyga

MOTERIS IR SOCIALIZMAS

Da galima gaut.

Ar jau perskaitėt ją?
Joje nušviečiama moterų
gyvenimas istorinės pra-
eities gdynėj.

Plačiai aiškinama moterų gyvenimas psichologiniu ir politiniu žvilgsniu dabartyje, ir nurodoma, kokią vietą žmonijoje užims moteris socializmo laikuose. Kiekvienas perskaitykite ją!

440 puslapių skaitymo.

Kaina \$1.00; audekliniais aparais \$1.50

“Moterų Balsas”

535 N. Marshall St., Philada, Pa.

“MOTERŲ BALSAS” KOMPLETAI.

Galima jau užsisakyti “Moterų Balsas” kompletus. Kompletas bus 15 numerių, tai yra nuo pradžios gyvavimo—spalio 1916 metų iki sausio 1918 metų.

Kiekviena kuopa privalėtų nusipirkti kompletą kuopos archyvu.

Bus puikiai apdarytas. Reikalaukite greitai, nes turime tik 100 egz. Kaina \$2.50.

Reikalaukite šiuo adresu:

MOTERŲ BALSAS

535 N. Marshall St.,

Philadelphia, Pa.

K. Markso ir Engelso Paveikslai.

Gegužės penktą dieną šių metų sukako šimtas metų nuo gimimo dienos KAROLIAUS MARKSO.

Paminėjimui to jubilėjaus, LSS. išleido K. Markso ir jo mokslo draugo Pr. Engelso paveikslus ant puikios ir brangios popieros, 20x25 colių dydžio. Paveikslai kaštuoja po 50c, 75c ir \$1.00.

Reikalaukit “Moterų Balso” Administracijoj, 535 N. Marshall St., Philadelphia, Pa.

Knygos gaunamos “Mot. Balso” Administracijoj

Nuo šių knygų kuopoms ir pardavinėto-
jams nuleidžiame daug didesnę nuosimtį.

1. Politiškas minių streikas 8c
3. Kovotojų Giesmės, Eilių rinkinys. 15c
4. Pričkus Engels 15c
5. Moters ir politika 15c
6. Kunigai, bedieviai ir soc.-dem. 10c
7. Darbin. spauda ir jos priežastis 10c
8. Valstybė ir Socializmas 10c
9. Ateities surėdymas 15c
10. Trimitas. Laisvosios dvasios giesmės ir dainos ..... 75c ir \$1.00
11. Darbininko sveikata 10c
12. Socialdemokratų mokslo pamatai 20c
13. Prasikaltimai ir prasikaltėliai 10c
14. Penktas prisakymas. Vargšo drama 10c
15. Otiec Konstantin (kun. Olšauskas) 5c
16. Moteris ir Socializmas \$1.00
Ta pati apdaryta \$1.50
17. Komunistų Manifestas 15c
18. Knypkis. Komediija 10c
19. Kaip mus apvagia 15c
20. Stabmeldis. Apysaka. 10c
21. Nekaltas 5c
22. Paskaitos iš Politiškos Ekonomijos 25c
23. Darbininkų Kalendorius 1917 m. 25c
24. Kaip Kun. Rupinasi Darbininkais? 5c
25. Kunigai ir Revoliucija 5c
26. Organizuokitės! 5c
27. Krikščionių mokslas ir darbininkai 5c
28. Literatūros Konspektas 10c
29. Anarchizmas ir Socializmas 35c
30. Dėdės Samo Gyvenimas ir darbai 15c
31. Militarizmas ..... 50c. Apd. 75c
- K. Markso ir F. Engelso paveiks.: 50c, 75c, \$1.00
Atvirutės 35 rūšių, viena 5c.

Agentams duodame nuosimtį.

535 North Marshall St.

Philadelphia, Pa.